

# Nos hemos vuelto



**MICRA 1.0 L 3p.**  
**1.384.000 Ptas.**

Aire Acondicionado  
**Cinturones** con pretensores  
Inmovilizador **ANTI-ROBO**  
Limpia luneta trasero  
Barras estabilizadoras delanteras/traseras  
Volante regulable en altura  
Motor 16v 55 cv  
3 años de garantía ó 100.000 Km.

Aire Acondicionado  
**Cierre** centralizado  
Inmovilizador **ANTI-ROBO** según versiones  
Limpia luneta trasero  
Retrovisores eléctricos  
Air-Bag de conductor  
Dirección asistida  
Elevavinas eléctrico  
Motor 16v 100 cv ó DIESEL 2.0 75 cv.  
3 años de garantía ó 100.000 Km.



**ALMERA 1.6 SLX ó D GX**  
**2.199.000 Ptas.**

# Aprovechate



**AHORA**  
*Nissan*

RECUERDA QUE HAY UN **MICRA** DESDE 1.244.000 ptas. Y UN **ALMERA** DESDE 1.744.000 ptas.  
Precios recomendados en península y Baleares. Incluyen: Nissan Assistance, ICVA, Transporte, Impuesto de Matriculación y Documento promocional. Válido para vehículos en stock hasta fin de mes. No acumulable con otras promociones existentes. Excelentes condiciones con **NISSAN FINANCIACION**.

**COVEAUTO S.L.**

Exposición y Venta: Tel./Fax: 52 39 94 - Móvil 908 83 83 05  
Taller: Tel./Fax: 85 60 79 - Miguel Ordinas, 7 - STA. MARGALIDA

**ADEMAS DISPONEMOS DE UN GRAN ESTOCK DE VEHICULOS DE  
OCASION, CON UNAS EXCELENTE CONDICIONES DE FINANCIACION**  
**¡¡VEN Y ELIGE TU COCHE!!**



**Revista  
Santa  
Margalida**

número

**36**

Juliol 1996  
(Bimestral)

Obra Cultural Balear  
de Sta. Margalida

**Direcció:**

Rafel Bordoy

**Redacció:**

Antoni Mas

Joan Malondra

Guillem Crespí

Maria Fornés

Mateu Amorós

Miquel Bordoy

Antoni Ferrer

**Col.laboren:**

Joan Cladera

Maciana Garau

Antoni Gelabert

Mateu Martí

Francisca Moreno

Pep Ramon Tauler

M<sup>a</sup> Rosa Pujadas

**Fotografia:**

Rafel Bordoy

**Disseny i**

**fotocomposició:**

Miquel Bordoy

**Imprimeix:**

Gràfiques SIBA, S.L.

Tel. 52 32 44

Santa Margalida

**Dipòsit Legal: 495 - 1989**

**Adreça:**

C/ Xaloc, 2

Tel./Fax 52 33 92

Santa Margalida

Aquesta revista ha estat impresa íntegrament amb paper ecològic.

# Editorial

## Es hora de Comiats

**E**n molt poc temps de diferència ens ha arribat la notícia que el Rector de la Vila, **D. Mateu Amorós** i el de Can Picafort **D. Nicolau Pons**, deixaven, per imperatiu de l'edat i per desicció del Bisbe, les parròquies que han dirigit durant aquests anys passats. Un bon grapat d'anys entre els seus feligresos sens dubte hauran deixat fonda petjada entre nosaltres, al llarg i ample del nostre municipi. Complida la seva tasca evangelitzadora, no és missió d'aquest editorial fer-ne cap casta de judici. Sí que voldriem destacar-ne, d'un i altre, la relació que han tengut amb aquesta revista.

**D. Mateu Amorós**, des del mateix moment que la revista passà a mans de l'actual equip de redacció, va formar-ne part i mai no ens ha mancat la seva inestimable col.laboració, destacant la puntualitat en què ens ha proporcionat les dades demogràfiques i la preocupació per la vessant històrica de la parròquia, complementada amb una notable preocupació per la conservació del patrimoni artístic parròquial. Serveixin aquestes retxes per testimoniar-li la nostra gratitud.

Pel que fa a **D. Nicolau Pons**, amb un bon grapat d'anys a Can Picafort, ha estat el vertader promotor de la premsa forana al nostre municipi, de la seva mà va néixer, el novembre del 1980, la revista Can Picafort i l'ha mantinguda al carrer durant tots

aquests anys, deixant-la ara, per causa de força major, sabem que en bones mans. També amb el seu impuls, va sortir al carrer per la fira d'Abril de l'any 1989, aquesta revista nostra amb el seu número zero, i amb les mans de D. Nicolau va romandre fins què, en el número dotze, va passar a l'actual direcció i equip de redacció. També des d'aquí volem fer-li patent la nostra gratitud i el reconeixement de la seva tasca en el camp de la comunicació, a nivell d'aquest municipi.

És l'hora idò dels comiats, els dies passen i les persones també, el que no passen són les obres i les obres d'aquests dos margalidans de circumstàncies, les tenim a la vista, esperam però que el seu allunyament sigui sols material, esperam que ells tampoc no oblidin els vincles que han deixat establerts entre nosaltres i que tinguin en compte que les pàgines d'aquesta revista romandran sempre obertes a la seva col.laboració. I que els desitjam, a un i altre, una vida plena de venturres en la nova situació en que es trobaran des d'ara.

## A la Vila passen coses...

Per: En Xerafi

### Del "Diario de Mallorca"

**A** la Vila passa que també hi arriben els diaris de Ciutat i hom els llegeix adès i ara. I vet aquí que en el "Diario de Mallorca" hi escriu un subjecte que signa "Mir i Mir" i al qual jo li diria "en No Mira Gens", perquè la veritat és que no mira gens prim a l'hora d'aficar-se amb el nostre poble -pot ser faci el mateix amb altres pobles- quan de qualque manera ha d'omplir el seu raconet de cada setmana i no té massa temes substanciosos que oferir als seus lectors. Ja sé que ho fa en un to xafarder i desenfadat, però això no l'eximeix de tractar a les persones amb una mica de respecte, quan intenta fer les seves gràcies aprofitant que un determinats regidors de la Vila pateixen una malaltia o un entrebanc físic.

Que perdoni la meua discrepància, que procedeix d'un simple redactor de revista de poble vers un important periodista de Ciutat.

P.D. El fet d'incloure aquestes retxes en una secció signada amb pseudònim, és per correspondre amb el que encapçala el seus escrits l'esmentat periodista.

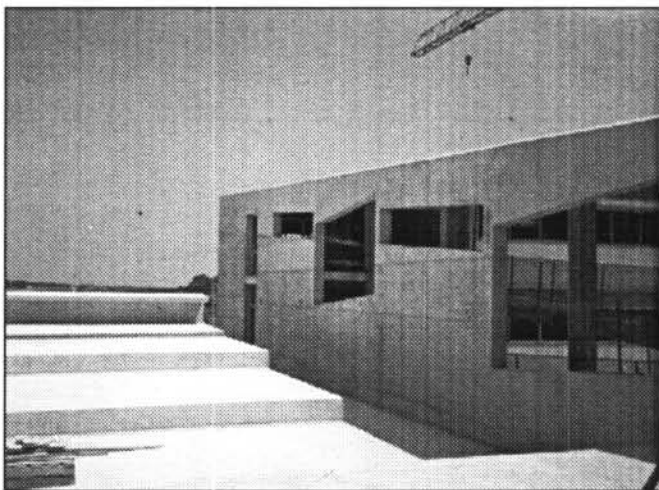
### Mancomunitat

**L'**Ajuntament de Santa Margalida, juntament amb els d'Alcúdia, Artà, Muro, Pollença i Sa Pobla, s'han agrupat formant la Mancomunitat del Nord

de Mallorca. La constitució d'aquesta mancomunitat va tenir lloc a Pollença el passat dia 23 de maig.

El reciclatge i compostatge, la política de vorera de mar, l'escola d'hosteleria, la promoció turística, el transport públic per acudir a l'hospital comarcal de Manacor...; són temes en els quals es podrà portar a terme una actuació conjunta.

Aquesta mancomunitat de serveis es finançarà en un 50% segons el nombre d'habitants de cada municipi i l'altre 50% dependrà del pressupost municipal de cadascun dels pobles que la formen.



### L'Institut quasi a punt.

**L**es obres de l'Institut de secundària de la nostra Vila marxen a ritme accelerat, per tal que es pugui posar en servei al començament del proper curs escolar pel mes de setembre.

Vertaderament aquest institut, una vegada acabat, constituirà

una obra de la qual Santa Margalida se'n podrà sentir orgullosa i que esperan que serveixi, a més del seu principal fi que és l'ensenyament, per dinamitzar la vida cultural de Santa Margalida, tant per les seves instal·lacions com per l'activitat docent dels joves que hi acudiràn.

Nosaltres visitarem les obres, ja bastant avançades, i ens va causar una bona impressió la modernitat de les seves instal·lacions, l'amplitud, la lluminositat dels seus espais, el magnífic saló d'actes, amb una capacitat de devers 300 persones i un escenari de 60 metres quadrats, la biblioteca i en con-

prou espinós si els que l'han de batiar no hi posen molt de seny a l'hora de fer la tria.

### Carreteres i rotondes

**L'**estiu ens ha vengut de cop i volta i ens ha trobat amb la carretera de Can Picafort enrrera d'osques, pedres, clots i pols; no són les millors credencials per endreçar-nos als turistes que ens visiten i sembla que així seguirem durant el que resta d'estiu si la cosa no canvia, i certament no du trenques de canviar. El mateix podem dir de la rotonda de la carretera de Llubí i Muro, a l'entrada vora el Col·legi, que més que una rotonda sembla l'obra de l'Escorial que diuen que va esser molt llarga. Es veu que amb això de les carreteres Santa Margalida no té massa sort i quan a la fi poguem transitar per la de Can Picafort i la rotonda estigui llesta, la que porta a Muro estarà, ja hi està ara, feta una llàstima.

### Agrupació de la Vila i Can Picafort del PSM

**T**ot i esser un partit que no té representació al municipi margalidà, l'agrupació local del PSM-Nacionalistes de Mallorca, no dorm a la palla i, adès i ara fa arribar les seves propostes a l'ajuntament, mitjançant escrits, denunciant el que troben que han de denunciar:



En primer lloc es queixen d'alguns solars de Can Picafort que semblen abocadors de fems, això dona una mala imatge als turistes que ens visiten i demanen a l'ajuntament que prengui les mesures oportunes per posar-hi remei.

Una altra queixa es referix al petit nombre de papreres instal·lades al nucli de població de la Vila i en demana la seva instal·lació i que siguin d'un material prou fort per evitar-ne el deteriorament. A la vegada sol·liciten una campanya de formació

mediambiental en col·laboració amb les Escoles, per tal de mantenir el municipi net. Dins el mateix tema de la neteja demanen l'instal·lació d'un "Punt Verd" a cadascun dels nuclis de població del municipi.

Demana també la gent de PSM margalidà, que es faci un esforç per aconseguir la il·luminació de la nostra església parroquial, de la mateixa manera com hi estan la majoria dels temples de Mallorca.

L'agrupació del PSM voldria que l'ajuntament els facilités

còpies de les actes dels plens municipals i de les comissions de govern.

## **La Banda de Música vol fer més socis**

La Banda de Música de Santa Margalida va oferir als seus músics i associats un dinar de germanor en el menjador del Col·legi Públic "Elionor Bosch", per tal d'agrair el suport que es dona a la banda, malgrat reconèixer que seria necessària l'aportació d'alguns socis més que augmentassin els

200 escasos en es compte en l'actualitat.

Abans es va celebrar una missa a l'església parroquial i al final del dinar es va fer entrega dels títols corresponents als músics que havien aprovat determinats cursos.

El temps plujós va impedir el concert que estava previst que oferís la banda.

# **Els Problemes de Ca'n Picafort**

Una reforma circulatòria i la implantació de l'estacionament controlat, ORA, a alguns carrers de Can Picafort i Son Bauló, per part de l'Ajuntament de Santa Margalida, ha provocat la queixa d'una part dels comerciants de Can Picafort, sobretot els del carrer Colom que s'oposen a aquest tipus de mesures, aduint que això farà que desminueixin les seves caixes. Per altra part, el batle del Municipi diu que la seva obligació és la de vetlar per tots els que habiten Can Picafort i es manté ferm en les mesures, tot i haver cedit en alguns aspectes.

El problema és més complicat que el que sembla en una simple exposició, però com que aquest cronista no és ni batle, ni comerciant, ni viu a Can Picafort, ni membre de l'equip de govern, ni membre de l'oposició, ni militant del PSOE, ni del PP, ni d'UM, ni de CPU, ni d'Independents Picaforters, ni tècnic en qüestions de tràfic, ni tenc ni interessos ni propietats ni solars a cap indret de Can Picafort; aleshores se'm fa força difícil donar una opinió que pugui tenir la informació i equanimitat necessàries.

Si que anomenaré algunes coses que, si més no, m'han cridat l'atenció sobre aquest tema:

-La fermesa del batle i dels qui el recolzen, que no són tots els de l'equip de govern.

-La incoherència de Can Picafort Unit, tot i la manifestació de Miquel Ordines en el sentit de no rompre el pacte de govern.

-La fragilitat que pot presentar l'esmentat equip de govern municipal.

-La feblesa de l'oposició que no s'ha definit.

-La postura del representant d'Independents Picaforters, Melsion Salas, que, a vegades, dona la impressió no tenir massa arguments que el recolzin i no saber si parla com a regidor o com a comerciant afectat.

-El desconcert i la desconexió entre els comerciants, incapaços de donar més força als seus raonaments, que no sigui la hipotètica baixada dels beneficis.

-El que no tots els comerciants tinguin els mateixos criteris.

-La poca manifestació per part la gent de Can Picafort, que no siguin els comerciants.

-La manifestació per escrit a l'ajuntament per part de Touroperadors i Transport de turistes.

-L'opinió dels tècnics en la matèria.

-La meua extranyesa davant el fet que sembli més beneficiós pels comerciants del carrer Colom una circulació caòtica, que no sossegada i apacible.

-La importància de circular en una o altra direcció per un determinat carrer.

-L'encaparrotament de les postures enfrontades.

-Les versions que donen alguns sobre l'origen de la situació.

Aquestes són algunes apreciacions que he pogut constatar sobre aquest tema i aquí estan pel qui les vulgui analitzar, malgrat la possibilitat de que em pugui haver equivocat com qualsevol. Sí que renunciï a treure'n conclusions, cosa que em sembla força difícil al no trobar-me dins la pell de cap de les persones o situacions que he anomenat abans.

**R.B.**



# AIRE ACONDICIONADO GRATIS

SOLO FIAT PUEDE OFRECERTE ESTE MES TODOS ESTOS MODELOS CON AIRE ACONDICIONADO GRATIS

**CINQUECENTO SUITE ••••• 1.179.000**

**CINQUECENTO SPORTING •• 1.328.000**

**PUNTO 55 3p S ••••• 1.465.000**

**PUNTO 60 SX 3p ••••• 1.579.000**

**PUNTO TD 3P ••••• 1.794.000**

**BRAVO Y BRAVA 1.6 SX •••• 2.090.000**

**BRAVA 1.9 SX DIESEL ••••• 2.090.000**



SERVICI OFICIAL

**AUTOS MOREY ROSSELLO**

**C/. Industria, 1 - Tel. 52 36 70 - SANTA MARGALIDA**



**FABRICACIÓ REFRESCANTS**

A més distribuim una serie de productes com:

**KAS - PEPSI - 7UP**

**CERVESSA TUCHER (ALEMENYA)**

**VI RIOJA ANTAÑO - BOTELLA 3/4 LAGOMAR - BOTELLA 1 L. CHIQUITO**

**AIGUA MANANTIAL FONT DE'S TEIX**

Ctra. de Muro, s/n. - SA POBLA (MALLORCA) - Tels. (971) 54 03 44 / 54 23 85 - Fax. 54 20 16

# El nou padró municipal

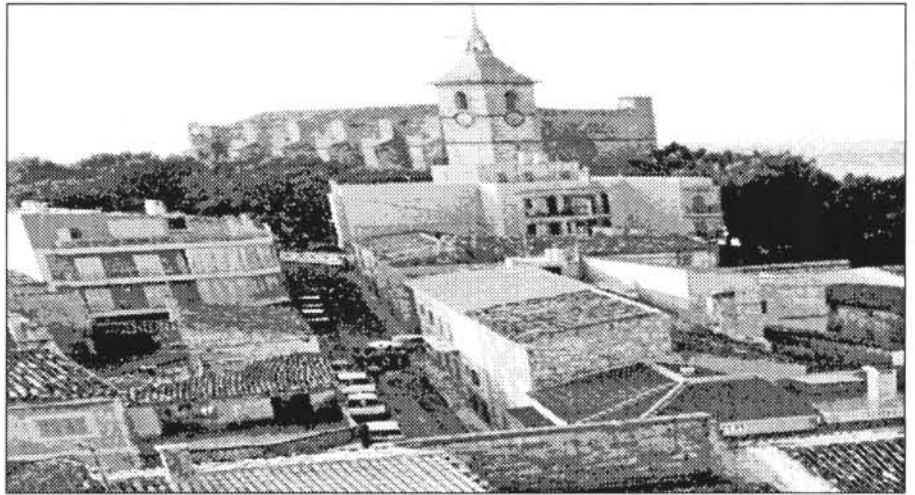
Com ja deven saber tots els veïnats, aqueixs dies s'està procedint a l'elaboració del nou padró municipal d'habitants. La importància del padró radica tant en la seva utilitat estadística (coneixement del nombre de la població resident al terme, del seu origen, de la seva edat, de la seva distribució en nuclis) que permet a les diferents administracions públiques planificar les seves actuacions d'acord amb les necessitats i prioritats que es desprenen de l'anàlisi de les seves xifres (nombre de metges, de places escolars, qualitat i quantitat de les infraestructures, etc), com també pel fet que nombroses ajudes i aportacions de diversos organismes, de les que cal destacar les del Fons Nacional de Cooperació, estan en funció del nombre d'habitants del municipi. D'aquí la necessitat que tota la població resident al terme de Santa Margalida s'hi empadroni: fins ara, el nostre ajuntament ha rebut aportacions del Fons Nacionals de Cooperació que estaven en funció del passat padró municipal d'habitants, en què la població empadronada muntava només a 5232 persones, quan de fet era molt major (més de 6000). Aqueixa diferència, que ha suposat importants pèrdues econòmiques per al municipi de Santa Margalida, es devia en bona part a què molta de gent resident al terme s'havia estimat més estar empadronada al seu poble d'origen.

Com veis, l'elaboració del padró d'habitants és una feina prou important i que es du a terme amb molta de cura i esment. Per parlar-ne ens hem dirigit a n'Antònia Sans, encarregada de Grup, i li hem fet la següent entrevista:

## Quanta de gent vos ne cuidau d'elaborar el padró d'habitants?

En Guillem Crespi, que és l'assessor local, deu agents censals i jo, que som l'encarregada de grup.

## Amb quins problemes o incidèn-



## cies vos heu trobat?

-A la vila la gent ha col·laborat molt amb nosaltres, la dels disseminats (gent que viu fora dels nuclis de població) també, i a Ca'n Picafort no tant.

## I això, per què?

-Perquè a Ca'n Picafort hi ha molta de gent de la península i d'altres pobles de Mallorca vol estar empadronada allà d'on són. I això que els hem informat que l'ajuntament rebria més ajuts, subvencions i serveis si tothom s'empadronava. A més, la gent hauria d'ésser conscient que la nostra feina, anar a les seves cases, no es fa amb altra voluntat que facilitar-los el dur a terme una obligació legal.

També s'ha de dir que és molt mal de fer localitzar la població de Ca'n Picafort. Nosaltres procuram passar diferents vegades pel seu domicili, informar-nos d'aquí on fan feina i anar a cercar-los allà, amb totes les dificultats i retards que això suposa.

## Ja teniu una idea de quina és la població de cada nucli del terme?

-A la Vila i els seus disseminats, de moment hi ha empadronades 3025 persones, que és una xifra molt semblant a la del passat padró, i a Son Serra n'hi ha 202.

## I a Ca'n Picafort?

-A Ca'n Picafort, per tot això que

t'he dit, no s'han acabat les feines, i de moment (l'entrevista es va fer el 26 de juny) s'ha empadronat poca gent. Basta i prou dir que en tot el terme encara no hi ha empadronades ni 5000 persones, però esperam poder arribar a empadronar-ne més de 6000. A més, a Ca'n Picafort hi ha un altre problema: baldament hi haguí molta de gent que haguí col·laborat facilitant-nos la nostra tasca, n'hi ha gent que se n'han anat i no han sol·licitat la baixa d'empadronament i que també n'hi ha que no se vol donar d'alta.

## I d'estrangers, que se n'han empadronat molts?

-Sí, sobretot a Ca'n Picafort. També n'hi ha molts a Son Serra i als disseminats, on el seu percentatge sobre el total de la població és molt alt.

## Qualque anècdota?

-Que hi ha gent que confon el padró de població amb el cadastre o amb els padrons fiscals i que, per mor d'això, no li fa massa gràcia. I que n'hi ha més d'un que aprofita per dir la seva de la reforma circulatòria de Ca'n Picafort.

## Res més?

-Dir que els agents censals han duit a terme una gran tasca, que han mostrat molt d'interès i moltes de ganes de fer feina.

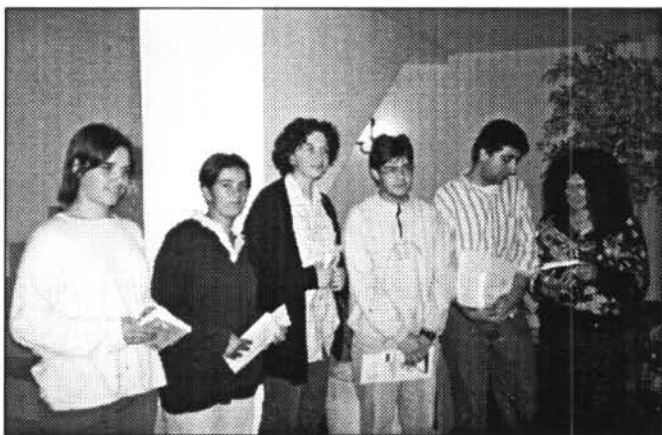
## Notícies Vileres

### **"El Turó del Drac", netetja els "Cent escalons"**

Que la Vila no és un poble massa net és bo de veure sols si ens donam una volta pels carrers i pels voltants. L'ajuntament dedica uns medis que ens semblen escasos a netejar el nostre poble, i això, evidentment, no basta i més si no s'aconsegueix crear en els ciutadans una consciència que ajudi a mantenir més net el nostre entorn.

Fa un parell de setmanes, aprofitant el capvespre d'un diumenge, un grup d'al.lots i de monitors del moviment escolta "El Turó del Drac" es dedicaren a netejar l'escala que va des de darrera l'església fins a la carretera, i que alguns anomenen "dels cent escalons" i que, segons digueren, semblava un abocador de fems.

Iniciatives com aquesta i d'altres semblants que han duit a terme el mateix "Turó del Drac" i "l'Obra Cultural Balear" podrien servir per crear la consciència de la qual hem parlat abans, però pensam que res no s'aconseguirà si no hi ha també implicació per part d'altres col·lectius: Ajuntament, Escola, APA, etc.



### **Concurs Literari, Festa del Llibre.**

Amb motiu de la Festa del Llibre es va celebrar a la biblioteca municipal, un concurs literari, en al qual hi pàrticiparen més de cent persones, entre nins i joves. Els premiats a les distintes categories foren els següents:

#### **7-8 anys:**

- 1er. premi: Joana M<sup>a</sup> Portells Bordoy.
- 2on. premi: Joana M<sup>a</sup> Monjo Avellà.
- 3er. premi: Maria del Mar Quetglas Molinas.

#### **9-10-11 anys:**

- 1er. premi: Margalida Llull Sanchez.
- 2on. premi: Francisca M<sup>a</sup> Nadal Brotat.
- 3er. premi Francisca M<sup>a</sup> Oliver Ribas.

#### **12-13-14 anys:**

- 1er. premi: M<sup>a</sup> Rosa Perelló Alzamora  
i M<sup>a</sup> Magdalena Perelló Alzamora.
- 2on premi: Margalida Portells Bordoy.

#### **Majors de 14 anys:**

- 1er. premi: M<sup>a</sup> Antònia Roig Ginart.
- 2on premi: Mateu Ferrer Servera.
- 3er. premi Joan Mas Fornés.

La totalitat dels participants tengueren un premi de participació.



# L' hora de llegir



**Títol:**  
**Històries del Desencís**

**Autor:**  
**Miquel López Crespí**

**A**mb Històries del desencís, el darrer llibre de M. López Crespí publicat recentment per l'Editorial Moll (col·lecció Tomir nº 24) ens trobam novament amb el conegut ventall de "recursos, tècniques i maneres (ho deia l'escriptor Antoni Vidal Ferrando en la presentació de l'antologia poètica del conegut autor de sa Pobla Els poemes de l'horabaixa) que té en M. López Crespí

d'expressar les seves conviccions irreverents i subversives". I continuava en Vidal Ferrando: "Maneres de fer palès un tarannà indòmit, que es planteja una escriptura resistent com, des de sempre, s'ha plantejat una vida resistent, que li impedeix doblegar-se a les escomeses de les modes literàries o de la perceptiva, i el duu a no lliurar-se a més poder que al de la seva passió existencial".

## UNA FERMA RESISTÈNCIA

Tots els que coneixem la trajectòria personal de M. López Crespí sabem que Antoni Vidal Ferrando no menteix en parlar de l'autor d'Històries del desencís. En Miquel no deixa mai indiferent a cap lector. Té una forma especial de fer agafar partit a la gent a favor o en contra de les seves agorades preses de posició estètiques. Hom pot estar d'acord o en desacord amb el seu vast univers literari, però el que no es pot negar és la voluntat d'intervenció que tenen totes les

seves propostes. A vegades els seus llibres, les seves actituds de provada i ferma resistència front a la mediocritat dels servils que ens aclapara, ens fa pensar amb un home del Renaixement, embarcat com Galileu o Tomasso Campanella en una lluita contra l'obscurantisme i la superstició, un modern Don Quixot al qual res el pot fer davallar de les seves creences en un avenir lliure per a la humanitat.

## UNA LITERATURA D'AVANTGUARDA

Per entendre'ns, M. López Crespí amb el seu darrer llibre, la col·lecció de narracions que acaba de publicar Editorial Moll, Històries del desencís confirma ser -com ho havia demostrat amb moltes de les seves obres de poesia, narrativa o teatre (caldria recordar Homenatge Rosselló-Pòrcel)- un autor allunyat completament de qualsevol reminiscència noucentista o neonoucentista. És un home que hagués funcionat a la perfecció

entre les avantguardes surrealistes o futuristes d'entreguerres. Amant de les experiències teatrals de Piscator, Brecht o Meyerhold, de l'aventura revolucionària del teatre en l'Alemanya de Weimar, del futurisme rus, del situacionisme francès que contagiaren el maig del seixanta-vuit amb les idees de la necessitat d'un nou art i una nova esquerra, López Crespí és la perfecta antitesi de bona part de l'actual cultura llibresca que ens aclapara. Les dotze narracions que formen aquest aplec -Històries del desencís- són part indestriable juntament amb el material de Notícies d'enlloc, Crònica de la pesta, Vida d'artista, i Necrològiques (Premi Ciutat de València 1988) d'un lúcid, perfecte i gens soterrat atac contra la literatura retòrica, universitària, aristocràtica i pretesament excelsa a la qual ens han condemnat els comissaris de les editorials i pàgines culturals.

## Rectificació

**A**l quadre que publicàrem a la revista anterior referent a "Escriptors i autors literaris de Santa Margalida" ens en va passar per alt un de prou important per la seva feina. Però com a vegades les coses més evidents ens passen per malla, en donarem avui la relació que cal afegir a la publicada anteriorment.

### •Antoni Fullana Moragues

Obres: "10 años de la Capella Mallorquina"

"Itinerario musical por Europa y América"

"Bodas de plata musicales"

"Las cuatro estaciones" (aportació d'unes 25 pàgines, 8 capítols)

"Pregón de las fiestas de Sant Jaume de Santanyí"

Tema: Musical.- Llengua: Castellà.

Col·laboracions a periòdics i revistes: "El Día de Baleares" (crític musical durant 5 anys), "Diario de Mallorca", "Anillo", "Cort", "Astrolabe", "Providencia", "Norai", "Monsalvat", "Opera Actual".



**Centre  
Assessorament  
Empresarial**

José Trías, 11 - 1º - Tels. 85 08 46 - Fax 85 18 10 - CAN PICAFORT



**ELECTRÒNICA CID**

Venda de T. V. Color i Electrodomèstics en General  
Primeres Marques  
Servei Tècnic Ràpid

C/. Alba, nº 1 - CAN PICAFORT  
Tel. 85 06 14

C/. Jovades, nº 33 - STA MARGALIDA  
Tel. 52 32 10



**"la Caixa"**

Plaça de la Vila

Santa Margalida

## Opinió

### **La llengua, plataforma d'aprenentatge**

**E**stà demostrat que hi ha una relació entre el pensament i el llenguatge, així com la relació existent entre pensament i cultura (o societat).

Amb aquestes relacions provades, crec que no tenim més remei que acceptar que és molt important l'aprenentatge correcte de la llengua, per així poder desenvolupar les demés "capacitats". Ara bé, pot ser molts no ens hem temut de la importància d'aprendre correctament -i bàsicament- primer de tot la nostra llengua. Hi ha raons abastament per posar en pràctica l'anomenada "normalització lingüística" a dins les escoles; i, abans de seguir endavant, vull expressar que l'ensenyament en català-mallorquí no és cap atac a les altres llengües, ni al castellà. Senzillament, si volem que els alumnes aprenguin les matèries escolars, cal que primer de tot aprenguin una llengua que els serveixi de vehicle, d'instrument per aprendre. És obvi que la llengua pròpia, la llengua que usen a casa, la llengua que usen amb els amics... és la més adequada per servir d'instrument d'aprenentatge de la resta de coneixements.

És obvi que si pensam en mallorquí-català, si ens hi comuniquem, si hi expressam les nostres emocions i sentiments... ens hi anirà molt millor aprendre les estratègies, els procediments, les matemàtiques... i altres llengües. Si tenim una llengua ben apresada, aquesta ens servirà de plataforma per aprendre altres llengües perfectament.

Tal vegada ens hauriem de demanar si un dels factors del fracàs escolar és haver de pensar obligadament en una llengua (el castellà) que no s'usa en els altres contextes i, per tant, no ens és tan familiar, no està tan arrelada (no és el vehicle més apropiat per aprendre). Com podem comportar que els alumnes aprenguin de la vida en una llengua i hagin d'aprendre les matèries en una altra? Resultat: no coneixen bé ni la primera ni la segona, ni les demés. Si aprenguessin bé i correctament la llengua més utilitzada, i s'usàs per aprendre els demés coneixements escolars... aprendrien millor i més comodament. Les mitges tintes no serveixen... una llengua habitual a la vida (i al pensament) i una altra més forçada a l'escola... no sembla molt útil ni exitós.

**Antoni Ferrer i Capó**

## Opinió

### **Som un poble**

Són les quatre de la matinada i ja torn de la bullícia de la nit. Els fanals dels carrers estan apagats i dins poc temps començarà a clarejar. Els carrers són deserts, no s'hi veu ningú. La Vila es troba tranquil·la i els vileros adormits. I jo encara som aquí, una ànima solitària, observant la bellesa del meu poble. Que n'és de maca la Vila a aquestes hores! quan ningú no es veu al carrer i el silenci regna sobre el temps. Em demano si m'agradaria que sempre fos així, silenciosa.

D'aquí a tres hores s'aixecaran els més feiners i els altres encara esperaran una estona. Les dones de la Vila aniran a la plaça i ompliran els carrers amb les seves xerrades, però sense badar gaire perquè han de fer el dinar a l'home que és a fer feina i quan arriba li agrada trobar el dinar sobre la taula, i als nins que són a l'escola i quan surten vénen morts de fam.

I així passarà el dia fins que arribi l'horabaixa i els joves es mudaran per anar a trescar món. I a la matinada tornarà la Vila a nedar dins aquest mar de soledat que els vespres l'acompanya. Em demano si li agradarà aquesta solitud, si no li fa por la foscor, com me'n fa a mi, si no té por de que els vileros un dia no s'aixequin, que no vagin a fer feina ni a la plaça a comprar, que deixin d'estimar-la, que ni tan sols jo m'aturi a observar, que la deixin abandonada dins aquesta solitud, com a l'estiu, quan tothom se'n va i fins a La Beata no pensen a tornar. No pot ésser que li agradi estar tan tota sola.

I és que un poble no són només cases, ni carrers plens de fanals de llum, un poble som nosaltres, els qui lluïtam per la més garrida de les viles de Mallorca.

**Fca. Moreno**

## Els Pensaments de l'Arbre Ferrit

### **Ben nostra**

**L**lengua ben parida que fores estandard de tot un poble. Llengua d'Avemaria, llengua d'Amic i d'Amat, llengua d'Art de contemplació... llengua de les meravelles d'en Ramon Llull, llengua emprada per les seves bèsties al segle XIII. Llengua plena de fruits i d'enteniment. Llengua que tristement intentaren ofegar i assassinar. Llengua que encara ara arraconen. A tu, llengua que t'han intentat dividir sota tres noms (o més). Llengua per escriure i per parlar. Llengua que uneix pobles separats per les armes i la ignorància. Llengua que és arbre amb arrels que fa 700 anys es confonen amb la terra. Llengua injuriada i atacada pel sol fet de ser nostra. A tu, Català (de Mallorca, de València, de Catalunya, de Menorca, d'Eivissa, de Formentera...) et vull retre l'homenatge de qui et vol conservar, de qui et vol conèixer fins a la intimitat. A tu per ésser mare dels meus pensaments i dels meus sentiments que m'han fet riure i plorar. A tu que et volen normalitzar perquè durant molt de temps fores dessagnada. A tu, meravella entre les meravelles, llengua de reis i vassalls, llengua de pagesos i científics, llengua de tots!

**El Pi de Son Tovell**



## **La política i els polítics que tenim.**

**M**algrat semblí que els assumptes de la política que es fa per devers Palma hagin de ser tractats pels diaris de Ciutat que els toca més d'aprop, pensam que, des de la perifèria, des de la part forana de Mallorca, també tenim alguna cosa que dir sobre els esdeveniments que han sotragat la política autonòmica. I hi volem dir la nostra perquè no ens agrada que un pic i un altre hagim d'estar en boca de tothom i no per cosa bona.

Idees polítiques a part, que d'això cadescú té les seves, pensàvem que li vendria bé a aquesta terra que un president de la comunitat autònoma propugnàs una manera de fer les coses, que fes possible la defensa de la nostra identitat, del nostre territori i del mediambient que ens envolta. En aquestes direccions sembla que s'encaminava la política de Cristòfol Soler. Però vet aquí que només donar forma a un equip de persones que havien de recolzar la seva idea, els fonaments del seu partit es varen commoure i uns que encara serven molt de poder i altres que el que volen és tocar cadira, varen arremetre, talment una palera, contra l'embastat edifici que Soler anava aixecant i no en deixaren cap pedra condreta. D'aquí endavant manca veure per on caminarà el nou equip i el nou president, però, si hem de dir la veritat, les esperances que podem assolir no tenen massa fermesa, perquè per mantenir unes idees semblants a les de l'expresident es podien haver deixat les coses tal com estaven.

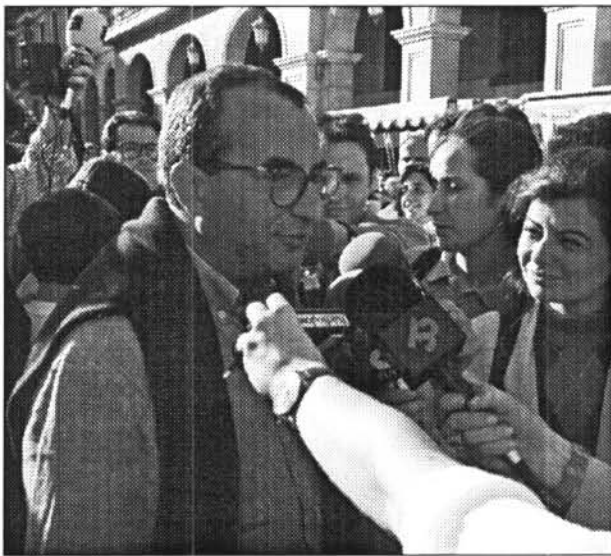
Poques esperances hi pot haver en el tema de la llengua, vaig sentir una estona una de les intervencions al Parlament del Sr. Matas i, si he de dir la veritat, vaig posar més esment a la forma que al fons -del fons ja en parlen els diaris- i confés que em va caure l'ànima als peus quan vaig sentir-li a Jaume Matas: "crèguiga sr. diputat", "permètiga que li digui..." . Això de "crèguiga" i "permètiga" tot i ésser de l'escola canyellista, no és mallorquí ni ho ha estat mai, ni menorquí, ni eivissenc, ni formenterer, Sr. Matas. Malament es pot defensar una cosa la qual no s'ha tengut la delicadesa de conèixer mínima-

m'atreviria a pregar que algú, de per les altes o les ocultes esferes del poder del PP a Balears, explicàs, d'una manera coherent, el motiu de l'andanada que ha enderrocat en Soler.

Per si de cas mancava la cirereta sobre el pastís, la presiença del CIM, Maria Antònia Munar, nacionalista ella, s'ha llevat de davant els altres que a Mallorca sostenen la bandera del nacionalisme. Especular sobre els motius ens podria portar des d'un proper acostament d'UM al PP, ara que el senyor Verger ha assolit quotes importants de poder -pér obra i gràcia de Gabriel Canyelles després d'haver-se mirat molta d'estona com els fesols-, fins a una venjança contra el PSM per no haver volgut anar del seu bracet a les eleccions legislatives passades. Així que el millor que podem fer és deixar-ho anar. Darrerament sembla que tot tornarà a ser com abans i és que la comandera i la cadira fan més miracles que una dotzena de sants.

Als que la política ens sembla alta ciència i a més a més escrita en xinès, sols ens resta demanar que aquesta terra nostra sigui governada amb seny qualche dia, i que la nostra identitat com a poble, la nostra llengua i la nostra cultura no es vegin arrasades per una política i uns polítics que tenen les mires posades a altres indrets.

**Rafel Bordoy i Pomar**



ment, sobretot persones les quals la paraula és una part important de la seva feina.

Ens diu la nostra religió que "els camins del Senyor són inescrutables", he de confessar que a mi els de la política i els dels "senyors" de la política encara m'ho semblen més. No gosaré aficar-me en el terreny dels interessos inconfessables, ni dels interessos particulars, ni de les maniobres encaminades a col·locar determinades persones a llocs determinats, però, encara que sigui demanar impossibles,

## Gent Major

### Activitats de l'Associació "Hero"

El dia 27 d'abril anàrem d'excursió per Cales de Mallorca, Porto Cristo i les Coves dels Hams, després dinar i ball al restaurant "Los Dragones".

El dissabte dia 18 de maig, organitzàrem amb l'ajuda del Pare Pericàs, una ofrena floral a la Mare de Déu de Lluc, amb una missa solemne a la qual hi assistírem, omplint cinc autocars, els socis de la nostra associació. El dinar i el ball el férem a un restaurant de Santa Maria del Camí.

El dia 25 de maig també tornàrem a Lluc per assistir a l'ofrena floral que organitza el Consell Insular de Mallorca.

El dia 26 de maig assistírem a l'acte de clausura del programa "Gent gran en marxa", 1995-1996, que tengué lloc al Poliesportiu Municipal d'Inca, amb una participació de més de 3.000 persones que pertanyien a unes 70 associacions de gent major, la nostra d'Hero també, tots amb la camiseta. Després de la demostració dinàrem al Restaurant "Ca Na Magdalena" de Montuiri.

El dia 15 de juny, l'associació de gent gran "Hero" organitzàrem una verbena a la



Plaça de la Vila amb el "Grup Vocal Es Pujol", que va resultar molt animada,

Pel dia 22 de juny està previst una conferència a la Casa de Cultura, patrocinada pel CIM, mitjançant la Comissió de Cultura i Patrimoni Històric. Ens parlarà D. Bartomeu Font i Obrador sobre el tema: "Ramon Llull i Juníper Serra". ●

## Imatges d'un Temps



Avui mostrem a la fotografia d'altre temps la família Alzamora-Tauler, (Manera)

El matrimoni estava format per Guillem Alzamora Ferragut i Margalida Tauler, a la part d'abaix i al mig de la foto, i els fills d'esquerra a dreta i a dalt eren: Simó, Joan,

Guillem, Sebastià, Miquel, Esteva, Josep i Toni i les filles, a la part d'abaix, Antònia i Joana Aina.

Si posam els fills per ordre d'edat són: Simó, Joan, Antònia, Guillem, Sebastià, Miquel, Esteva, Joana Aina, Josep i Toni.

## **OPEL COMBO FURGONETA ACRISTALLADA O MIXTA**



### **motor la vila, s.l.**

SERVICI OFICIAL

Miguel Ordinas, s/n. - Tel. 52 39 04 - 07450 SANTA MARGALIDA



\*Puertas, persianas, vidrieras y falsos techos en **madera y PVC**

\*Pasamanos, muebles a medida y carpintería en general.

\*Muebles de cocina, baño, hogar y complementos decoración.

\*Proyectos interiorismo

**Carpintería Mecánica**

C/. Miguel Ordinas, 25

**Exposición y venta Muebles**

Miguel Ordinas, 31 - 33

Tel./Fax 52 31 45

07450 SANTA MARGALIDA

## **Restaurant ARCO IRIS**

*Regina i Pep Toni*

**MENJAR TÍPIC MALLORQUÍ**

**SOPARS DE GERMANOR**

**ARROS BRUT, PORCELLA,**

**CARAGOLS, CONILL TORRAT,...**

Ctra. Muro-Ca'n Picafort, Km. 8'100

Tel. 53 70 27

## **CONGELADOS RAMIS PESCADOS Y MARISCOS**



C/. Miguel Ordinas, s/n.

Tel. 52 38 32

07450, Sta. Margalida

**DISTRIBUCION PAPELERIA  
MATERIAL ESCOLAR Y DE ESCRITORIO  
REGALO INFORMAL  
ARTICULOS DE NAVIDAD Y CARNAVAL**

## **ALMACENES Galmés, s.a.**

**C/. Miguel Ordinas, s/n.**

**Tel. 52 31 33 - Fax 52 36 18**

**SANTA MARGALIDA**



## Ens ha arribat el correu

*Senyor Director de la revista Santa Margalida:*

*Voldria agrair, mitjançant aquesta revista, a D. Felicià Fuster el fet que hagi arribat a la biblioteca pública de Santa Margalida un exemplar dels "Sonets transcendents" de Francisco de Quevedo, en una versió en català feta pel nostre poeta, Rafel Bordoy. Els admiradors de Quevedo ja el legíem en castellà però, com diu el mateix D. Felicià "en la nostra llengua ens arriba més al cor".*

*I, d'acord amb la motivació que va empenyer el Sr. Fuster a publicar-los, pens que quan els pares ens deixen, sobretot si és la mare, sentim una pena tan gran que s'han de fer esforços per seguir lluitant dia a dia, però pens que no ens deixen mai del tot ja que resta el seu exemple que ens donaren en vida, i que un fill porta la mare sempre dintre del cor.*

*Aquests sonets són tan profunds que, com diu Josep Maria Llompart "ens deixen la gola eixuta i el cor estret" jo en destacaria dos fragments:*

*Si la pau i el descans, com una flor,  
vestida de dolor la mort traspassa,  
senyals de desestima, dolça i lassa,  
més sembla un afalag que dol del cor.*

*O aquest altre:*

*No voler res és sols el que vull jo  
les de l'ànima són les joies mies;  
cobri el seu lloc la mort, i cobri l'or.*

*Moltes Gràcies.*

**Una margalidana admirada**

## Rum-rums, Notícies i Xafarderies.

*Per: La guarda de Xafarders*

**G**ermanets, aqueixa guarda de xafarders, aqueixa vegada, per veure trui i sarau, no ha hagut d'anar a la Vila -cosa rara- sinó que ha hagut de campar una temporada per Can Picafort. I és que tothom de la Vila, si ja no hi és, en quinze dies serà a Can Picafort.

- A Can Picafort aqueix estiu l'honora la presència d'un estiuejant, l'expresident **Soler**, únic president del Govern Balear que s'havia plantejat anar envant en qüestió de llengua, medi-ambient, incompatibilitats polítiques, urbanisme... Però, quina llàstima, ell pel que sembla només era l'amo, i el **senyor** era un altre. Però l'amo, a vegades, acaba per comprar la possessió al senyor a força de dur-la bé.

- I a Can Picafort si xerren d'una cosa és de la reforma circulatòria, uns perquè els va bé, d'altres perquè els va malament, els comerciants perquè no els agrada -amb raó o sense- i els polítics, sobretot qualcú de l'oposició, que els va bé o no... segons d'on puguin captar més vots. I és que en Salas diu que si perquè els comerciants facin doblers, (en Salas és comerciant), hi ha d'haver embossos, ja li va bé. O sia que, si per anar de Sa Picada fins a sa París, en bon estiu, a les dues del migdia i a 35 graus, hem d'estar un quart, tranquils, que tot és perquè qualcú, en Salas entre ells, s'umpli la butxaca, i nosaltres suem la freixura.

- Però n'hi ha que diven per Can Picafort -i diven que tenen raó- que si la direcció d'entrada a Can Picafort és així com és, és perquè hi ha qualcú que té part per la carretera Artà-Alcúdia i compra la roba al "Corte

Inglés". Qui ho sàpiga que ho digui que nosaltres no ho sabem.

- Però, segons sembla, les queixes a la reforma no són cosa de gent d'aquest món, i sinó recordau que va dir n'Ordinas, que tot això de les queixes a la reforma era cosa de "**Sa Bruixa**" -ho vàrem llegir al Diari. Això ja és talment "Expediente X", però, qui és el Sr. X? (i no és en Felipe).

Amb la qüestió de la reforma tothom hi diu la seva: als comerciants no els agrada, els hotels i TTOO diven que els va bé, els veïnats no piulen (vot en blanc o tenen por de xerrar?) i segons quins polítics no saben que es pesquen -deim nosaltres- un dia voten sí i un altre -sobretot si alguns els fan mamballetes- diuen no, que si no en tornar no hi haurà cadireta. Per cert, que n'hi va haver més d'un que va esser ordinari al ple extraordinari, que deien que era ordinari perquè anaven despistats, una anava a xerrar i quasi se li llencen al **coll** i ara, per això, calla a **diari**.

- Qui pareix que no sap que es pesque és en **Mir i Mir** del "Diario de Mallorca": a un dels seus comentaris es dedicava a ficar-se amb la totalitat dels polítics margalidans i fins i tot aprofitava per fer befa una malaltia del cap de l'oposició, això germanets és un periodista de pa, **Taleca** i fonteta.

- Diven que a Ariany no volen **cendres**. A LA VILA TAMPOC!

## La Vila al Sàhara Occidental

Quan a les acaballes del règim del general Franco, Espanya va abandonar les darreres colònies del Sahara Occidental, el Rei del Marroc, Hassan II, va envair aquelles terres, la part més productiva, i els antics habitants d'aquell territori formaren el Front Polisari, un moviment militar per intentar recuperar la seva terra lluitant contra els exercits marroquins una lluita prou desigual i quimèrica. Els vells, les dones i els infants ocuparen uns terrenys Argelians al desert en qualitat de refugiats i allà viuen esperant, amb una vaga esperança, tornar a la seva terra, talment els israelites esperaven la terra promesa. Aquesta gent viu principalment de l'ajuda del govern Argelià, que els proporciona electricitat i gas, i de les aportacions en forma de medicines, aliments, roba i demés articles que aporten els països desenvolupats.

El Fons  
Mallorquí  
de "Cooperació

és una de les entitats que dona ajuda a aquella gent. Ajuntaments com els de Santa Margalida, Santa Maria, Sa Pobla, Sencelles, Sineu, Calvià, Palma, Felanitx, Selva, Alcúdia... cooperen al Fons Mallorquí de Cooperació i representats de la majoria d'aquests pobles, entre els que cal comptar l'organitzadora i el president de l'entitat, es desplaçaren al Sahara Occidental, concretament a Tinduf, per acompanyar la tercera Caravana de la Pau, portadora de les ajudes, i per girar una visita i veure in situ en què i de quina manera s'empren les ajudes.

Entre la quinzena de persones que acompanyaven la caravana hi havia una representació de l'Ajuntament de Santa Margalida en la persona d'Àngela Perelló Mata.

Àngela que ha viscut intensament cadescun dels moments que ha passat al Sahara, ha vingut carregada de vivències i, malgrat el poc temps passat allà, podria estar hores i hores contant les coses que ha pogut veure i les impressions causades en el seu esperit inquiet.

Ens va parlar, entre moltes altres coses, d'un poble desplaçat,

desarrelat, que intenta no perdre bona part dels seus costums i que, sobretot, manté l'esperança del retorn, fins al punt que han donat als assentaments o campaments on viuen els noms dels pobles que que habitaven abans i que deixaren ens mans dels marroquins. La forma de vida és en certa manera primitiva, que als que estam avesats a la nostra civilització ens podria semblar estranya, però no hi manca l'hospital i les escoles pels nins.

L'organització de la seva vida és comunitària i amb una estructura quasi militar a causa que han de repartir i compartir entre tots les ajudes que representen la seva forma de vida, l'agricultura no existeix, ara sembla que alguns enginyers agrònoms intenten assajar el cultiu d'algunes espècies com cebes i altres hortalitzes. La terra és desèrtica, sense arbres ni oasis, aigua si que n'hi ha a molts de llocs i la ramaderia es limita als camells i a una raça estranya de cabres, mig cabra i mig mè, molt resistent i que s'alimenta dels desperdícis del menjar de les persones fins i tot s'han avesat a menjar cartró, paper i alguna classe de roba de cotó, d'aquestes cabres en treuen la llet. Les ONGs. es cuiden d'enviar ajudes: materials per a hospitals i escoles, medicines, aliments... alguns metges hi passen temporades per aportar també la seva ciència.

Els habitants són simpàtics alegres, extrovertits i extremadament hospitalris, quan vas a la seva vivenda, generalment tendes, et renten els peus i les mans, si et conviden a dinar no menjen fins que els convidats no han acabat. Àngela ens va contar que si et conviden al tè, beguda molt corrent, del qual en fan una espècie de ritual, si acceptes la primera tassa és una espècie de desaire

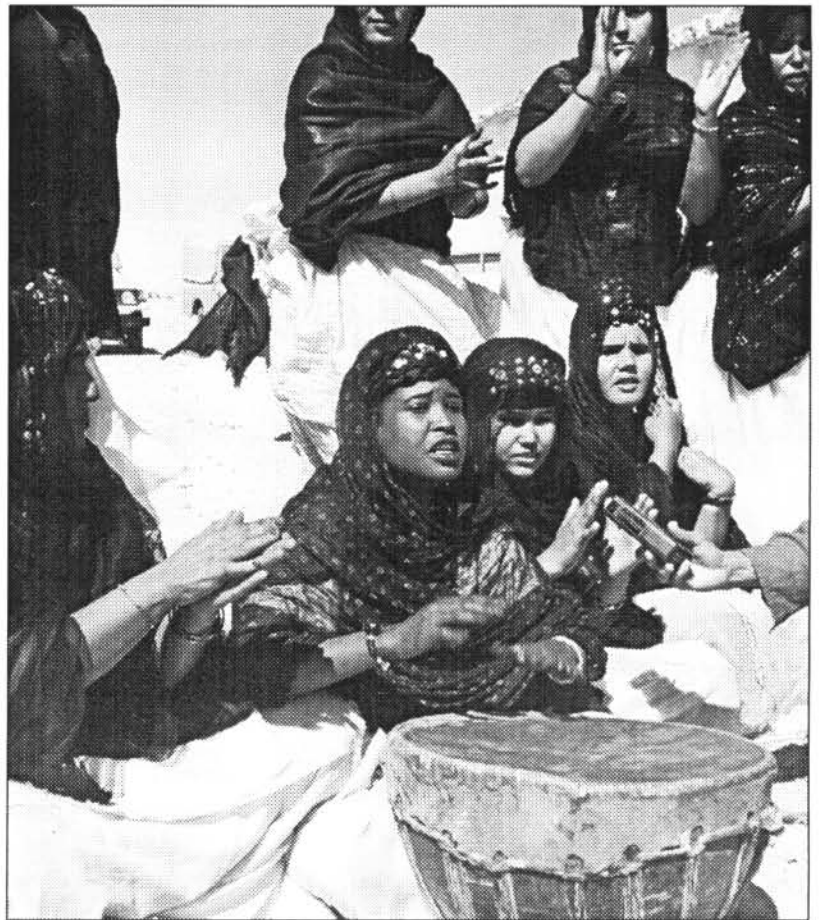


no prendre fins la tercera, perquè diven que el primer és amarg com la vida, el segon és dolç com l'amor i el tercer és suau com la mort; vertaderament sorprèn una interpretació tan poètica, per altra banda no massa estranya en un poble antic amb una cultura de molts de segles.

Àngela ens va mostrar un bon grapat de fotografies que mostren molts aspectes de la manera de viure d'aquells indrets, maneres de vestir, festes, instal·lacions, vivendes; difícils d'explicar i d'entendre en un espai tan curt com aquesta pàgina. El que sí ens va transmetre Àngela, amb les seves paraules, és la idea que a moltes parts d'aquest món nostre tan injust, hi ha molta gent que necessita l'ajuda dels països on tantes coses ens sobren.

**Rafel Bordoy**

*Fotografies: Àngela Perelló*



*Bar - Granja*

*Calafat*

**Berenars**

**Horxata d'ametlla  
natural**

Plaça de La Vila - Sta. Margalida

**INFORMATICA TOTAL**

**SR**

**ORDENADORES**

**SERVICIO TECNICO  
ASESORAMIENTO  
VENTA Y AMPLIACIONES**

**ESCOLA, 3 STA. MARGALIDA**



**523731 908631388**



## Mn. Mateu Amorós Amer

**M**olts d'anys al front de la parròquia de Santa Margalida li han donat a D. Mateu el dret a figurar en aquesta sèrie d'entrevistes que encapçalam amb el títol de "Margalidans", tota vegada que consideram margalidans a la gent que viu a Santa Margalida. Raó de demés en el cas que ens ocupa quan es tracta de la persona que durant una època s'ha encarregat de la salut espiritual de bona part de la gent de la Vila. Ara, en el moment de finir la seva tasca, pot ser siguin interessants les seves opinions.

**-Quin any arribàreu a Santa Margalida a fer-vos càrrec de la parròquia?**

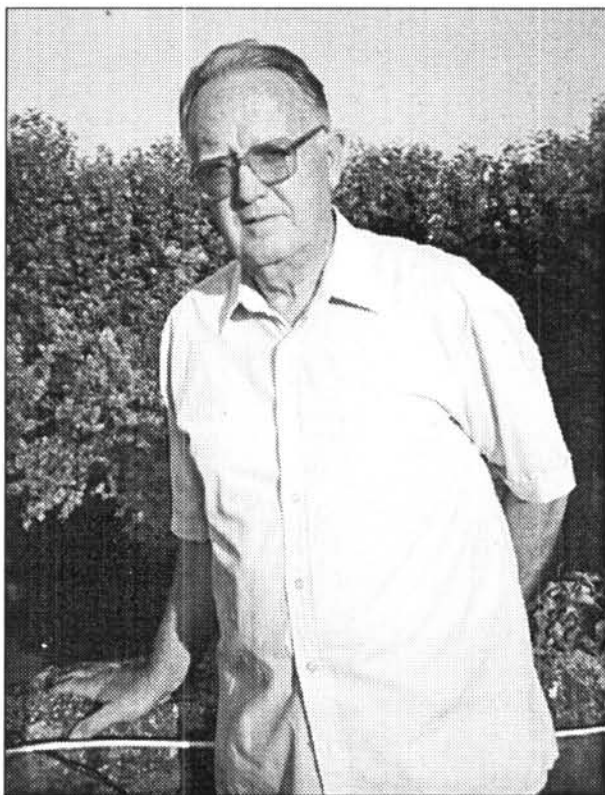
*-En el mes d'octubre de l'any 1984.*

**-Per tant són dotze anys entre nosaltres, i que us han semblat, curts o llargs?**

*-Curts, com els precedents de la meua vida, com un ocell que passa que no tens temps de contemplar-lo, o com una flor que tot d'una es merceix.*

**-Com trobàreu l'espiritualitat dels margalidans quan arribàreu?**

*-Tal vegada millor que jo no la deix, hi vaig trobar la petjada dels esforços que havien fet els qui havien estat aquí*



*abans que jo, jo també m'hi he esforçat en millorar-la, però pot ser els temps no ens han ajudat.*

**... "l'ambient actual és un poc contrari a donar resposta a allò que l'església ens demana"...**

**-I com és ara aquesta espiritualitat?**

*-No tan realitzada com es mereixia la feina dels meus predecessors, ni com ho esperava dels meus desitjos personals.*

*Hauria volgut deixar-la a uns nivells destacables dins el conjunt de la vida cristiana a Mallorca.*

**-Durant aquests anys, que ha pesat més, les coses positives o les negatives?**

*-No hi tenc cap dubte, per a mi les coses positives.*

**-De quina realització vos ne sentiu més satisfet?**

*-De la relació creixent de la convivència i l'afecte sobretot, això pel que fa a la part afectiva, des del punt de vista parroquial, la resposta dels qui han assumit una responsabilitat de cara a l'església i ja a un àmbit més cultural,*

*l'ajuda que he rebut per poder conservar i restaurar el nostre patrimoni, fruit de l'herència rebuda.*

**-I quines coses haurieu volgut fer i no ha estat possible?**

*-Moltes coses, segurament com tothom, però també pesen les mancances i limitacions i tal volta per manca de temps o per altres motius no he pogut o no he sabut realitzar, entre elles la principal, de motivar la nostra comunitat en una millor resposta a les exigències del cristianisme. I allà on més lament la meua manca de possibilitats o de pedagogia és en no haver sabut infondre un humanisme cristià en els nins i en els joves.*

**-Han estat mals de dur els margalidans com a feligresos?**

*-Degut a l'ambient actual, un poc contrari a donar resposta a allò que l'església ens demana, lament no haver pogut accedir al desitjos, encertats o desencertats, de cada persona i em sap greu que no hagi estat sempre possible complaure tothom.*

**-I com a ciutadans i veïnats que ens podeu dir dels margalidans?**

*-Aquí he de dir que excel·lent, la relació ha estat cordialíssima i es podrien comptar amb un dit d'una mà els casos*

en que la resposta no hagi estat afectuosa i agradable.

**-Ha trobat el Rector la col.laboració que esperava?**

-A dimensió d'acollida afectuosa, sí, a dimensió de la tasca parroquial hauria desitjat una major vinculació, un compromís més ferm amb la parròquia i amb la diòcesi, i parl en general, sempre s'han de salvar els casos particulars.

**-Ens podríeu fer una relació aproximada de les realitzacions, durant el temps que heu estat entre nosaltres?**

-En relació amb el que es va fer abans de jo la cosa no és mesurable, tot i això si que podríem nomenar algunes realitzacions que són motiu de satisfacció, sobretot per l'ajuda rebuda del poble, sense necessitat de recursos extraordinaris: la revisió de la instal·lació de la megafonia, restauració de la part que es troba damunt la sacristia, on s'ha pogut instal·lar un petit museu amb els valuosos objectes que hem rebut dels nostres majors, la restauració del campanar, la restauració de la teulada i la part alta de la Rectoria, la iniciació d'ordenament de l'arxiu parroquial, la restauració d'uns quadres pertanyents a la parròquia...

I pot ser aquí hauria de parlar de l'ajuda rebuda de l'Ajuntament i del poble, quan es va enderrocar la part de darrera l'església degut a les pluges. I pot ser hauria d'expressar la impressió tan favorable que m'enduc del resorgiment, gràcies a molta gent de la Vila, de les processons de Setmana Santa.

**-Quina impressió vos ne duis de la festa de Beata a Santa Margalida?**

-Una impressió extremadament festosa, molt sentida, molt viscuda, agradable i amb el desig que de cada dia l'actitud del poble fos més coherent amb aquesta deixa cultural i religiosa que hem rebut, evitant els excessos i que de cada dia la festa fos més depenent del poble i manco de l'ajuntament, com tenc entès que era abans.

**-En un terreny més general, que esperau del Sínode que s'està realitzant actualment?**

-He manifestat, cada vegada que se m'ha demanat la meua opinió, que els temps actuals no són, al meu parer, els més adequats per iniciar coses tan importants com pot ésser un sínode, perquè ens trobam dins una avinantesa de manca d'ideologies, de

manca d'humanisme i d'espiritualitat i un esdeveniment tan important com aquest s'haurien d'haver tengut en compte les circumstàncies, malgrat això no deix de banda que l'Esperit Sant, amb la seva influència, pot realitzar tota casta de miracles.

**-Quina casta de vida fereu ara, allunyat de les tasques de responsabilitat d'una parròquia?**

-Atenent que el Bisbe va

**...“ens trobam  
dins una  
avinantesa de  
manca d'ideologies,  
de manca  
d'humanisme i  
d'espiritualitat”...**

accedir a la meua petició de retir, degut a les circumstàncies personals i familiars, i al temps que feia que estava a la Vila i pens que tota renovació és bona, ara, a petició del senyor Bisbe, estic a la seva disposició per donar una mà a les parròquies del meu entorn que em necessitin i que en aquest cas i de moment

serà la d'Alcúdia. A la vegada tendré qualche moment de dedicar-me a la contemplació i de recollir algunes de les meves experiències i observacions de caire històric.

**-L'experiència ensenya molt, després de l'experiència d'aquests anys a Santa Margalida, quin consell donaríeu al vostre substitut per fer-li la tasca més lleugera?**

-Sé que ve amb il·lusió i li recomanaria que creixés aquesta il·lusió però fonamentada en el nostre compromís cristià, i que en les circumstàncies favorables i no tan favorables segueixi complint amb l'exigència que tenim els cristians i, sobretot, els qui hem escollit el camí del sacerdoci.

**-Voleu afegir alguna cosa més?**

-Voldria destacar i agrair la resposta i la col.laboració que he rebut de les institucions culturals, esportives, d'oci o de qualsevol altre caire, sobretot de l'Ajuntament, sigui qui sigui el qui hagi comandat i, en general de tot el poble de Santa Margalida.

Tota vegada que D. Mateu Amorós ha format part de l'equip de redacció de la revista "Santa Margalida", aquest equip de redacció vol dedicar-li un modestíssim homenatge en un sopar que es celebraria al Bar Arachu, el divendres dia 30 d'agost, al qual s'hi podran afegir tots els margalidans que ho desitgin. Els detalls del programa, així com l'hora i el preu dels tiquets es comunicarà oportunament. Mentre, si qualcú vol informació o desitja apuntar-se, pot posar-se en contacte amb Rafel Bordoy, C/ Xaloc, 2 Santa Margalida telèf. 523392.

# PRECIOSOS PISOS Y PLANTAS BAJAS CON JARDIN PRIVADO

Desde 11.300.000 Pts.



Una excelente ubicación en una zona tranquila y bien orientada. Junto al mar y con un esmerado diseño arquitectónico que combina la luz y el color con amplias terrazas y hasta 115 m2 de jardín privado.

- *De 2 y 3 dormitorios, 2 baños.*
- *Cocina amueblada.*
- *Baños con encimera de marmol y grifería monomando.*
- *Aire acondicionado y calefacción con mando a distancia.*
- *Antena parabólica.*
- *Armarios empotrados.*
- *Piscina con terraza y solarium. Jardines.*
- *Aparcamiento privado.*
- *Acristalamientos "Climalit"*

Para información y visitas Piso Piloto en horas convenidas al:

**Tel. 73 61 15**



# Una història de dimonis bojós

La formació dels **Pixies** va tenir lloc l'any 1986, quan Charles Thompson (Black Francis) i el seu company de Boston, Joey Santiago, decidiren reunir i crear un grup de rock que creuava l'estil dels Beatles amb el poder del punk.

Un cop la direcció va estar decidida, veren establir un baix i posaren un anunci a un diari de Boston per poder trobar-lo. Només una persona va respondre a l'anunci, però era una persona suficientment bona; així va aparèixer el Sr. John Murphy (que posteriorment va prendre el nom de Kim Trata), com l'enllaç definitiu.

Kim havia estat en una banda, The Breeders (Els Criadors), amb la seva germana Kelly, però Kelly se'n va anar de la banda que es va desintegrar i Kim va haver de cercar-se un altre grup. Llavors Kim va reformar el grup The Breeders i l'anomenà Pixies i, poc després Kelly es va reunir amb ells.

El bateria de la banda no estava considerat bo, així que Kim va cridar un amic seu, David Lovering, que va arribar aviat per assumir el lloc de bateria dels Pixies; també cercaren un local per assajar

Pel març del 1987 gravaren el seu segon (DERMO) i l'enviaren a 4AD a Londres. 4AD va quedar tan impressionat que immediatament firmaren i llançaren un mini-àlbum que crearen amb la cinta de demostració. 4AD coneixia llocs per actuar i va posar la banda directament en el estudi per gravar el seu LP. L'àlbum "Surfer Rosa" va aparèixer calurosament en els

provadors i prest la premsa musical anglesa els citava com "la següent cosa gran"...

L'abril de 1988, la banda va fer una gira pel Regne Unit, juntament amb els seus vells amics Throwing Muses, que acabaven de fer un espectacle d'una forta audiència a la "Ciutat i Club de



Camp" a Londres. Els **Pixies** varen esser un alè que va necessitar molt d'aire fresc en un escenari de música pròpia. La seva música va ser una onada de trons a llarga velocitat, mentre que Charles cridava fora de la lírica com si la seva vida depengués d'allò. El grup havia imposat una unitat de treball sòlida, més convincent i cada cop més professional.

A finals d'any el viatge pel Regne Unit i Europa havia acabat i l'àlbum "Surfer Rosa" estava votat LP de l'any per la

premsa musical britànica. L'abril de 1989, la banda va treure el seu segon àlbum titulat "Doolittle" i va començar un viatge arreu del món per promoure'l. En el viatge es va reflectir l'esforç de la banda i quasi es varen dividir. Durant el viatge, els **Pixies**, es varen allunyar els uns dels altres.

La ruptura prolongada no la desitjava ningú i la banda es va tornar reagrupar a L.A. per assajar prèviament, abans d'entrar a l'estudi per començar la gravació del seu nou àlbum "Bossanova".

Amb la sortida d'aquest àlbum, feren una nova gira per Europa anomenada "So i Visió" i s'endugueren el seu fan David Bowie.

L'any 1991, començaren amb l'àlbum "Trompe le Monde", però s'hauria d'haver titulat "More songs about weirdness and UFO's". La sorpresa per a la majoria de la gent va ser que tenia una versió de Jesús i Maria. La cançó estava ben escrita i el seu llançament va esser massiu.

Posteriorment, es varen tancar a Amèrica, com una banda de soterrani, en una ràdio de col·legi, fins que varen assaltar les taules de cartellera. La casualitat és produït quan l'any 1992 el supergrup U2 va anunciar que els Pixies eren els seus acompanyants especials com a grup de recolçament en el "Viatge de TV de Zoològic".

Per els **Pixies** era arriscat bufar en les ments dels americans i l'esforç demostrat documenta que la banda va fer exactament això. Benvingut al planeta del so.

**Per: Pep Ramon Tauler i Toni Gelabert**

# Els Llinatges de la Vila de Sta. Margalida

Com a tota Mallorca, la conquesta de la Mallorca mussulmana de l'any 1229 i la creació del Regne de Mallorca va causar l'aparició d'una nova societat, que va destruir, i substituir, totalment a la mussulmana, la dels moros, que dirien els nostre vells. Els mallorquins actuals som els descendents dels repobladors que s'establiren a Mallorca i de les restes, molt minvades, de la població mussulmana que restà a l'Illa i també d'esclaus duits a Mallorca des d'altres terres. La gran majoria de repobladors de Mallorca, i també de Santa Margalida, procedien de Catalunya, sobretot de la seva zona oriental, com es pot apreciar fàcilment amb la comparació dels llinatges mallorquins amb els de la Catalunya oriental. Els primers margalidans portaven llinatges, encara no totalment fixats, que indicaven un ofici o dedicació (Calafat-aquell que es dedica a calafatejar barques-, Quetgles -antigament Clergue (eclesiàstic)-, Ferrer, Fornés (antigament escrit Forners) Monjo, Sabater, Sastre, ...), noms de persona de l'època, (Alomar -llinatge freqüent a Girona-, Amengual, Bibiloni -antigament Babiloni- Cifre, Dalmau, Estelrich, Genovard, Nadal, Vidal,...) malnoms, trets o característiques de la persona (Llull, Roig...), d'accidents geogràfics (Font, Mas, Ribot...). Molts d'altres llinatges fan referència a la zona d'origen dels repobladors, que en la seva gran majoria eren llocs i comarques de Catalunya. Per exemple, aquests llinatges actualment existents a Santa Margalida són noms de llocs, pobles i de comarques de Catalunya, que indiquen d'on procedia el repoblador que els portava: Aguiló, Alòs, Alzamora, Amer, Amorós, Avellà, Barceló, Bellès, Bergas, Bordoy, Buades, Caldas, Cànaves, Cantallops, Cerdà, Coll, Comes, Corró, Fluxà, Gayà, Genestar, Guardiola, Lladó, Llambias, Llinàs, Martorell, Massanet, Matès, Miralles, Moncadas, Mora, Moyà, Molines, Munar, Ordinas, Palou, Perelló, Planas, Puigserver, Pujadas, Ramis, Rechac, Reus, Ribas, Riera, Riutort, Rosselló, Rubí, Salas, Santandreu, Segura, Serra, Servera, Soler, Sureda, Torrens, Torres, Tous, Tur, Vallespir, Valls i Villalonga.

Alguns altres, ben pocs, fan referència a lloc dels estats italià i francès: Bissellach, Ginard, Grimalt, i Salamanca.

Els llinatges presents a la Vila a l'edat mitjana i que s'hi haguin perpetuat fins a l'actualitat (és a dir, que sempre haguin existit a la Vila) són una

petita minoria del total, només 22 llinatges. Cal tenir present, però, que entre aquests llinatges s'hi troben bona part dels que actualment són els més comuns. Vat-ne ací la relació:

**Segle XIII (1232-1299):** Dalmau, Femenia- Femenias, Ferrer, Font, Monjo, Vidal, Vives.

**Segle XIV (1300-1399):** Alòs, Calafat, Cladera, Estelrich, Fluxà, Pastor, Ribas, Rosselló.

**Segle XV (1400-1499):** Carreras, Flò, Molinas, Muntaner, Nadal.

Als segles XVI i XVII, algunes parcel·lacions, l'arrendament de les possessions i el lloguer de jornalers, entre d'altres factors, propiciaren l'arribada al terme de Santa Margalida de gent d'altres indrets de Mallorca, de la mateixa manera que molts de margalidans degueren emigrar per raons semblants a altres pobles. És al segle XVI (1500-1599) quan s'estableixen a la Vila gent que portava llinatges com Amengual, Barceló, Bibiloni, Capó, Cifre (de Pollença), Ferragut, Malondra -antigament Malonda-, Moragues, Morey (de Muro), Ordinas (de Muro), Quetglas, Serra (de Sa Pobla), Servera i Tous. Aquest fenomen es perllongarà, per causes semblants a les apuntades, al segle XVII (1600-1699), amb l'arribada de gent de llinatge Alzamora, Bassa, Batle, Bauzà, Garau, Grimalt, Moll, Reus, Ribot, Santandreu, Torrens (d'Alcúdia), Torres, i també al segle XVIII (1700-1799) amb llinatges com Bauzà, Crespi (de Sa Pobla), Fornés (de Muro), Gual, March, Pinya i Ramis. Serà, però, als segles XIX i XX, i més concretament en el període comprés entre 1800 i 1950, quan s'establiran a la Vila un gran nombre de persones d'altres pobles, atretes sobretot per l'oferta de treball a les possessions i per l'establiment de bona part de les grans propietats, com també pel desenvolupament econòmic causat per aqueix procés: és quan arriben a Santa Margalida, entre molts d'altres, gent de llinatge Aguiló (de Sa Pobla i Muro), Alemany, Alomar (de Sineu), Aloy, Avellà, Bergas (de Maria) Bisquerra (d'Artà) Bordoy (d'Alcúdia) Borràs (Binissalem), Boyeras (de Muro) Brotad-Brotat (de Muro) Calvó (de Muro) Campomar (de Pollença) Castelló (de Maria) Comas (de Sa Pobla), Cru (de València), Escalas (d'Ariany) Frontera (la gran majoria de provenen de Mancor de la Vall i alguns d'Ariany) Galmés (Manacor), Gayà (Sant Joan) Gelabert (de Muro), Genovart (d'Ariany) Juan (Manacor, Pollença), Llinàs, Llull (de Manacor) Mas (la gran majoria de

Maria -els Metxos, per exemple- i alguns altres de Campos) Mascaró (de Manacor) Massanet (d'Ariany) Payeras (de Maria i de Sa Pobla), Perelló (de Costix i altres pobles), Planas, Pomar, Pons (de Campanet), Pont, Poquet (de Muro) Puigserver (Muro) Ribas, Riutort, Roig, gent de Manacor de llinatge Rosselló que s'afageixen als Rosselló de la Vila, Rubí, Salamanca, Salas, Salom, Salvà, Santandreu de Manacor que cal afegir als Santandreu de Santa Margalida, Sureda (de Manacor), Tauler (de Felanitx i Muro), Triay (de Menorca) i Valls (Felanitx).

Devers del 1950 podríem marcar l'inici d'un altre període, caracteritzat pel fet de l'arribada a la Vila d'immigrants de terres de la península de parla castellana, i, en menor mesura, de fora de l'estat. Tot i que el seu nombre és reduït (tots plegats fan entorn de 250 persones), els seus llinatges atorguen una fesomia insospitada als llinatges de la Vila de Santa Margalida, com es pot apreciar a la taula i el llistat que segueixen. Unes aportacions que no influeixen en el fet que Santa Margalida continuï essent un poble amb un predomini absolut dels llinatges mallorquins i que, a diferència d'altres pobles, ha mantingut una part significativa dels seus primers llinatges durant moltes generacions: actualment, el llinatge més nombrós, i de molt, és Estelrich, un llinatge que ja existia a la Vila al segle XIV.

## LLINATGES DE SANTA MARGALIDA. ANY 1995. ORDENATS ALFABETICAMENT.

El número que segueix el llinatge indica quantes de persones el duen com a PRIMER llinatge.

Font: Recompte manual sobre el padró d'habitants.

Abraham (1) Aguilera (4) Aguiló (8) Agustí (2) Alemany (7) Alfa (1) Alomar (28) Alòs (34) Aloy (14) Alvarez (1) Alzamora (37) Amado (1) Amengual (24) Amer (5) Amorós (1) Anders (1) Anguiano (1) Arenas (4) Asegurado (1) Avellà (21) Aznar (1) Ballester (2) Barceló (28) Barquero (1) Barria (1) Barrionuevo (1) Barros (1) Bassa (20) Batle (4) Bau (2) Bauzà (25) Beck (1) Bellés (1) Belmonte (1) Beltran (2) Benito (2) Bennassar (4) Bergas (12) Bestard (1) Bibiloni (25) Bisellach (1) Bisquerra (2) Blackmore (1) Blanco (1) Bonnin (4) Bordoy (3) Borràs (10) Botello (1) Boyeras (1) Brotad-Brotat (3) Brunet (1) Buades (5) Busquets (1) Caballero (6) Calafat (42) Caldas (1) Caldentey (1) Calero (4) Calsina (1) Calvó (19) Campillo (1) Campomar (6)

Cànaves (5) Cantallops (3) Capellà (1) Capó (42) Carbonell (4) Cárdenas (1) Carrandi (2) Carreño (1) Carreras (5) Carrero (1) Castelló (9) Cerdà (7) Cid (2) Cifre (27) Cifuentes (1) Cladera (30) Cloquell (4) Coll (2) Collinge (1) Colom (4) Colomar (1) Columbram (1) Comas (7) Corró (4) Cortés (1) Cosano (3) Crespi (35) Cru (6) Cuesta (1) Culat (1) Dalmau (53) Darder (3) De la Cruz (3) Del Olmo (3) Del Paso (3) Díaz (5) Domínguez (1) Duran (1) Dnalicandro (1) Egea (1) Elvira (1) Escalas (7) Escudero (1) Espinosa (2) Esteban (1) Estela (3) Estelrich (131) Esteva (1) Estrany (7) Far (1) Febrer (1) Femenia- Femenias (31) Fernández (17) Ferragut (23) Ferrer (85) Ferriol (16) Figueruelo (1) Fiol (11) Flò (4) Florit (1) Fluxà (8) Font (65) Fontclara (3) Fornari (1) Fornés (32) Forteza (2) Frau (2) Frontera (27) Fullana (1) Fuster (15) Gallardo (1) Gallego (4) Galmés (30) Garaña (1) Garau (26) García (9) Gascón (5) Gayà (71) Gelabert (9) Genestar (2) Genovart (3) Giménez (2) Ginard-Ginart (10) Godó (2) Gómez (4) Gomila (3) González (2) Grandt (2) Grimalt (10) Gual (21) Guardiola (1) Guerra (3) Guerrero (1) Gutiérrez (2) Horrach (2) Iniesta (1) Jaime (4) Jareño (1) Jaume (4) Jerónimo (1) Jiménez (2) Juan (15) Juengst (1) Lambert (5) Lampe (1) Latorre (2) Lifante (1) Llabrés (1) Lladó (1) Llambias (3) Llinàs (12) Llompert (1) Llull (46) López (1) Luengo (1) Luís (3) Macia (4) Maimó-Maymó (3) Malondra (21) Manito (4) Manzano (5) March (29) Mariano (33) Marimon (3) Marín (2) Martí (11) Martín (2) Martínez (10) Martorell (15) Mas (36) Mascaró (6) Massanet (12) Matas (13) Mateu-Matheu (7) Mayol (14) Mayrata (1) Medina (2) Megías (2) Melchels (1) Mena (1) Méndez (1) Mendoza (7) Mesilla (8) Mesquida (3) Mestre (4) Millán (5) Miquel (3) Mir (3) Miralles (2) Mogilowski (1) Molina (9) Molinas (35) Moll (2) Moncadas (16) Monjo (18) Mora (2) Moragues (56) Morales (4) Morant (1) Moranta (5) Moreno (12) Morey (86) Morro (1) Moyà (4) Mulet (5) Munar (8) Muntaner (33) Muñoz (2) Nadal (46) Naranjo (1) Navarro (5) Nicolau (7) Núñez (2) Oliver (29) Oraña (1) Ordinas (23) Palmer (1) Palou (1) Paredes (4) Pascual (3) Pastor (31) Payeras (15) Perales (1) Perelló (83) Pérez (6) Piña (11) Planas (7) Pochtar (1) Pomar (20) Pons ( ), Pons-Estel (3) Pont (7) Poquet (3) Porras (1) Portells (1) Pou (2) Prados (2) Puigserver (6) Pujadas (1) Quesada (1) Quetglas (30) Ramis (30) Ramon (1) Ramos (3) Raya (2) Rechac (2) Recio (1) Reinés-Reynés (15) Reus (14) Ribas (38) Ribot (15) Riera (33) Riutort (18) Rodrigo (4) Rodríguez (6) Roig (46) Romera (1) Romero (1) Rosselló (76) Rubí (5) Ruiz (1) Sabater (1) Salamanca (5) Salas (11) Salom (1) Salvà (23)

Sánchez (3) Sans (1) Sansó (2) Santandreu (29) Sastre (4) Schmiedel (2) Schneider (1) Seguí (7) Segura (3) Serra (23) Serrano (4) Servera (13) Simó (1) Sitjar (2) Socias (6) Soisa (1) Soler (2) Sorell (1) Soubrier (1) Spiegl (2) Starosta (2) Sureda (5) Tauler (28) Tomàs (5) Torrandell (1) Torrens (10) Torres (29) Tortell (3) Tous (13) Triay (5) Trobat (1) Tur (4) Valencia (3) Vallespir (2) Vallori (2) Valls (6) Vanrell (15) Vaquer (2) Velasco (1) Vicens (7) Vidal (2) Vilar (1) Villalonga (2) Vives (22) Ximenis (1)

## LLINATGES DE SANTA MARGALIDA (ANY 1995) CLASSIFICATS SEGONS LA SEVA FREQUÈNCIA

El número que segueix el llinatge indica quantes de persones el duen com a PRIMER llinatge.

Font: Recompte manual sobre el padró d'habitants.

**1-5** Abraham (1) Aguilera (4) Agustí (2) Alfa (1) Alvarez (1) Amado (1) Amer (5) Amorós (1) Anders (1) Anguiano (1) Arenas (4) Asegurado (1) Aznar (1) Ballester (2) Barquero (1) Barria (1) Barrionuevo (1) Barros (1) Batle (4) Bau (2) Beck (1) Bellés (1) Belmonte (1) Beltrán (2) Benito (2) Bennassar (4) Bestard (1) Bisellach (1) Bisquerra (2) Blackmore (1) Blanco (1) Bonnin (4) Bordoy (3) Botello (1) Boyeras (1) Brotad-Brotat (3) Brunet (1) Buades (5) Busquets (1) Caldas (1) Caldentey (1) Calero (4) Calsina (1) Campillo (1) Cànaves (5) Cantallops (3) Capellà (1) Carbonell (4) Cárdenas (1) Carrandi (2) Carreño (1) Carreras (5) Carrero (1) Cid (2) Cifuentes (1) Cloquell (4) Coll (2) Collinge (1) Colom (4) Colomar (1) Columbram (1) Corró (4) Cortés (1) Cosano (3) Cuesta (1) Culat (1) Darder (3) De la Cruz (3) Del Olmo (3) Del Paso (3) Díaz (5) Domínguez (1) Duran (1) Dnalicandro (1) Egea (1) Elvira (1) Escudero (1) Espinosa (2) Esteban (1) Estela (3) Esteva (1) Far (1) Febrer (1) Figueruelo (1) Flò (4) Florit (1) Fontclara (3) Fornari (1) Forteza (2) Frau (2) Fullana (1) Gallardo (1) Gallego (4) Garaña (1) Gascón (5) Genestar (2) Genovart (3) Giménez (2) Godó (2) Gómez (4) Gomila (3) González (2) Grandt (2) Guardiola (1) Guerra (3) Guerrero (1) Gutiérrez (2) Horrach (2) Iniesta (1) Jaime (4) Jareño (1) Jaume (4) Jerónimo (1) Jiménez (2) Juengst (1) Lambert (5) Lampe (1) Latorre (2) Lifante (1) Llabrés (1) Lladó (1) Llambias (3) Llompert (1) López (1) Luengo (1) Luís (3) Macia (4) Maimó-Maymó (3) Manito (4) Manzano (5) Mariano (3) Marimon (3) Marín (2) Martín (2) Mayrata (1) Medina (2) Megías (2) Melchels (1) Mena (1) Méndez (1) Mesquida (3) Mestre (4) Millán (5) Miquel (3) Mir (3) Miralles (2)

Mogilowski (1) Moll (2) Mora (2) Morales (4) Morant (1) Moranta (5) Morro (1) Moyà (4) Mulet (5) Muñoz (2) Naranjo (1) Navarro (5) Núñez (2) Oraña (1) Palmer (1) Palou (1) Paredes (4) Pascual (3) Perales (1) Pochtar (1) Pons-Estel (3) Poquet (3) Porras (1) Portells (1) Pou (2) Prados (2) Pujadas (1) Quesada (1) Ramon (1) Ramos (3) Raya (2) Rechac (2) Recio (1) Rodrigo (4) Romera (1) Romero (1) Rubí (5) Ruiz (1) Sabater (1) Salamanca (5) Salom (1) Sánchez (3) Sans (1) Sansó (2) Sastre (4) Schmiedel (2) Schneider (1) Segura (3) Serrano (4) Simó (1) Sitjar (2) Soisa (1) Soler (2) Sorell (1) Soubrier (1) Spiegl (2) Starosta (2) Sureda (5) Tomàs (5) Torrandell (1) Tortell (3) Triay (5) Trobat (1) Tur (4) Valencia (3) Vallespir (2) Vallori (2) Vaquer (2) Velasco (1) Vidal (2) Vilar (1) Villalonga (2) Ximenis (1)

**6-10** Aguiló (8) Alemany (7) Borràs (10) Caballero (6) Campomar (6) Castelló (9) Cerdà (7) Comas (7) Cru (6) Escalas (7) Estrany (7) Fluxà (8) García (9) Gelabert (9) Ginard-Ginart (10) Grimalt (10) Martínez (10) Mascaró (6) Mateu-Matheu (7) Mendoza (7) Mesilla (8) Molina (9) Munar (8) Nicolau (7) Pérez (6) Planas (7) Pont (7) Puigserver (6) Rodríguez (6) Seguí (7) Socias (6) Torrens (10) Valls (6) Vicens (7)

**11-20** Aloy (14) Bassa (20) Bergas (12) Calvo (19) Fernández (17) Ferriol (16) Fiol (11) Fuster (15) Juan (15) Llinàs (12) Martí (11) Martorell (15) Massanet (12) Matas (13) Mayol (14) Moncadas (16) Monjo (18) Moreno (12) Payeras (15) Piña (11) Pomar (20) Reinés-Reynés (15) Reus (14) Ribot (15) Riutort (18) Servera (13) Tous (13) Salas (11) Vanrell (15)

**21-30** Alomar (28) Amengual (24) Avellà (21) Barceló (28) Bauzá (25) Bibiloni (25) Cifre (27) Cladera (30) Ferragut (23) Frontera (27) Garau (26) Gual (21) Malondra (21) March (29) Oliver (29) Ordinas (23) Quetglas (30) Ramis (30) Salvà (23) Santandreu (29) Serra (23) Tauler (28) Torres (29) Vives (22)

**31-40** Alòs (34) Alzamora (37) Crespi (35) Femenia- Femenias (31) Fornés (32) Galmés (30) Mas (36) Molinas (35) Muntaner (33) Pastor (31) Ribas (38) Riera (33)

**41-50** Calafat (42) Capó (42) Llull (46) Nadal (46) Roig (46)

**51-60** Dalmau (53) Moragues (56)

**61-70** Font (65)

**71-80** Gayà (71) Rosselló (76)

**81-90** Ferrer (85) Morey (86) Perelló (83)

**91-100 -**

**Més de 100** Estelrich (131)



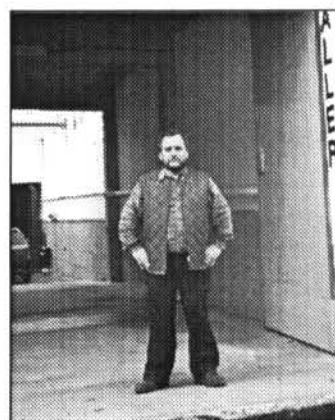


TALLER MECANICO  
**MIGUEL SALVA REUS**



C/. Miquel Ordinas, 20  
07450 Santa Margalida  
Tel. 52 32 75  
Tel. móvil 908 43 66 58

Miquel Salvà  
"Tusí"



HERRERIA Y CARPINTERIA DE ALUMINIO  
**CALAFAT-TAULER, S.C.**

Ctra. Ca'n Picafort, S/N. - Tel. 52 36 57 - 07450 SANTA MARGALIDA

## RESTAURANT - BAR



**NOCES  
COMUNIONS  
MENU DIARI**

Ctra. Manacor - Inca, Km. 9 - Tel 83 02 46 - PETRA - LOCAL CLIMATITZAT

## Josep Mascaró Pasarius, Pregoner de la nostra Història.

**A**l vitalisme de moltes persones d'abans, d'ara, i en el futur haurem d'agrair el desenvolupament humà.

Pel bé del floriment cultural de les Illes va néixer, l'any 1923, a Alaior (Menorca), el que amb el temps seria mestre en Cartografia i Història, Josep Mascaró Pasarius.

El seu mestratge esdevé d'un llarg procés que flueix, sobretot, del seu contacte directe amb els elements que va estudiar, les diverses cultures que conformen la Història de les Illes, són avui més conegudes gràcies al seu esperit d'esporgador i d'investigador.

A més de la disposició natural i de la seva capacitat, fou el seu enamorament per la bellesa ecològica i les diverses expressions de l'art creat i a un esperit feiner, d'on procedeixen les seves aportacions culturals. Amb la bicicleta, fes fred o calor, va recórrer Mallorca per fer el Mapa General, i aprofitava, amb la càmera d'afecionat, per impressionar des d'un senzill claper a un casal de possessió.

Entre els nombrosos treballs, a més del Mapa General, cal destacar el Corpus de Toponímia; amb la col.laboració dels més destacats erudits, coordina i edita la Història de

Mallorca, la Cultura dels Talaiots, Prehistòria de les Balears, etc.

El seu esperit investigador motivà la manifestació de que dins el terme de Santa Margalida hi ha una nombrosa quantitat de monuments prehistòrics, primer terme municipal de Mallorca en jaciments: 2'2 per Km2, seguit de Lloret amb 1'8.

En números absoluts, Santa Margalida és el tercer terme municipal de Mallorca en monuments i coves (manifestació al pregó de les festes de la Beata de 1994). Una còpia de l'esmentat pregó em va entregar uns dies abans.

Per altra part, en diverses ocasions (també en el pregó) comentava que és inconcebible una ciutat de morts sense una ciutat de vius, que segurament es trobava situada prop de la necròpolis, tal vegada dins el mateix pinar de Son Real.

Seria una sort que el que va manifestar i del que segurament tenguí escrit, es



pogués conèixer el lloc on es trobava ubicada aquesta ciutat.

Si ja en vida fou mereixedor de no poques qualificacions honorífiques, entre les quals hi destaca la de membre de l'Acadèmia d'Història i Belles Arts, molt més ho serà en el futur quan amb més espai i profunditat es podrà mesurar la seva obra.

Que com a creient que era, el Senyor l'hagi acollit i li hagi donat el descans etern.

**Mateu Amorós**

**FUSTERIA**

**HNOS. FERRER, C.B.**



Escola, 8  
Tel. 52 31 52  
Sta. Margalida

**Bar**

**Ca's Sigaló**

Miquel Ordinas, 4 - tel. 52 34 33  
Santa Margalida

# **La patrona de la nostra Vila: Santa Margalida.**

**M**argalides és el nom que donam a unes pedres precioses blanques, petites i que produeixen uns efectes determinats. D'aquestes meravelloses pedres es va prendre el nom per a la nostra santa, que també va esser blanquíssima per la seva virginitat, petita per la seva humilitat i poderosament miraculosa. A aquesta pedra prodigiosa se li atribueix eficàcia contra les hemorràgies, poder per aixecar l'ànim decaigut i donen fortalesa d'esperit a aquell qui la porta. Totes aquestes virtuts són també atribuïbles a Santa Margalida que amb tanta enteresa va suportar el derramament de la seva sang suportant amb valentia el seu martiri; mai no va decaure el seu esperit ni va sucumbir a les temptacions del dimoni, de les quals en va sortir sempre victoriosa, emparada per l'escut de la seva doctrina - que va espargir a mans plenes i que li va fer merèixer, per dos motius, la palma que porta en la mà: per la victòria sobre el mal i pel seu heròic martiri.

Aquesta és la història de la santa contada per l'erudit Teòtim:

Margalida era filla de Teodosi, un patriarca dels gentils, va nèixer a Antioquia i va esser criada per una dida. A la seva pubertat, possiblement instruída per la dida, rebé el baptisme, cosa que va desagradar al seu pare fins al punt d'engegar-la de ca seva i avorrir-la profundament.

Als quinze anys, a la flor de la seva joventut i de la seva bellesa, feia de pastoreta guardant el ramat de la dida, juntament amb altres doncelles, quan, passant casualment el prefecte Olibri, sols veure-la, va

quedar sobtadament prenat del seu encant, enamorant-se d'ella apassionadament. Va dir Olibri als seus criats:

-Portau-me aquella jove-neta, si és lliure em casaré amb ella i si és esclava la prendré per concubina.

Als requeriments del prefecte Margalida va contestar:

-Som lliure i de condició noble, el meu nom és Margalida i la meva religió la cristiana.

Olibri la va mirar una estona i li digué:

-Tens la distinció de la noblesa i una bellesa fora mida, però és un contrasentit que una joveneta noble i bella tengui per déu un crucificat.

-De manera que coneixes la meva religió -digué Margalida- i lluny de posar esment als fets que proven la divinitat de Crist, sols has reparat en la seva condició d'home humiliat i escarnit. No sembla la teva actitud poc honorada?

Tot seguit Margalida va explicar al prefecte la cuxificació voluntària de Crist, per tal de redimir-nos, la seva resurrecció i pujada a la Glòria. Olibri, indignat, va ordenar la detenció de la doncella i el seu tancament a la presó.

Al dia següent, el prefecte va fer portar Margalida a la seva presència i, mitjançant amenaces, intentà que renunciàs a les seves creences. La jove, ferma i decidida, li va fer ben avinent la seva forma de pensar:

- Jo no adoraré més Déu que el vertader, davant el qual la Terra s'esgarrija, els mars

tremolen de por i les creatures es prosternen amb reverencial temor.

-Si no fas el que jo dic - replicà en prefecte- manaré que esqueixin el teu cos.

A Margalida se li va il·luminar el rostre i respongué:

-Ja en fris de morir per Crist, i així correspondre al fet que Ell morís per mí.

Només sentir aquestes paraules, Olibri va manar que la fessin i li donassin tota classe de turment. Els botxins, complint l'ordre del prefecte, l'afuetaren cruelment i esquingaren la seva carn amb garfis de ferro. Així com els ferros ferien la carn immaculada de Margalida, brollava del seu cos, com brolla l'aigua d'una font, la sang abundantíssima. La gent que presenciava aquell suplici li rogava:

-Oh Margalida! Si vessis com sofrim de veure el que estam veient! Quina pena tan gran veure que un cos tan hermos és detrossat tan horriblement i que tu consents i t'enca-parrotes en permanèixer feel a la teva religió! deixa els teus deus i creu en els nostres, encara que sols sigui per salvar la teva vida.

-Callau! -els va reprendre Margalida- maleïts consellers! feis-vos enfora de mi si no voleu veure el que veis. Heu de saber que la destrucció del meu cos assegura la salvació de la meva ànima.

Després, entre els dolors del martiri es va dirigir al prefecte Olibri;

-Bèstia desvergonyida! Fera insaciable! Podràs detrossar el meu cos, però no podràs fer ni mica de mal a la



meva ànima que està protegida per Crist.

Olibri, incapaç de suportar el suplici i el desagnament de la jove, es tapava els ulls; a la fi va ordenar que aturassin el turment i que conduïssin Margalida altra volta a la presó. Al moment precis d'entrar a la cella, la cambra es va il·luminar amb un resplandor vivíssim i enlluernador, d'origen desconegut, que va inundar de claror la presó de Margalida. Aleshores la donzella va demanar al Déu, el seu Senyor, que li deixàs contemplar, físicament, l'enemic contra el qual lluitava. Al moment se li va aparèixer la figura espantosa d'un drac que va intentar devorar-la, però Margalida va fer immediatament el senyal de la creu i el monstre va desaparèixer.

Alguns, contenen una versió diferent de l'episodi del drac: diuen que, al moment d'aparèixer, la fera va fer una espècie de cabdell amb el cos de la joveneta i la va tragar de viu en viu, quan Margalida passava per la gargamella de l'animal es va senyar "En nom del Pare..." i un pic va arribar a l'estomac de la bèstia, aquesta va rebentar i la santa va sortir de l'entranya del monstre, sense que el seu cos hagués sofrit el mal més mínim. Sigui la que sigui la vertadera versió de l'episodi, el fet que ens ha quedat fins aquí és el drac i la creu, símbols que donen identitat a l'escut de la nostra Vila.

Encara el dimoni no es va donar per perdut i d'una o d'altra manera seguia temptant Margalida, un pic li va aparèi-



xer amb figura d'home que, amb bones paraules, l'aconseïllava que fes cas a les peticions del prefecte. Ella es va témer que era el dimoni i es va posar en oració, després, agafant-lo el va tirar a terra i amb el peu li va trepitjar el coll. Aleshores Satanàs va confessar a Margalida les seves intencions i va reconèixer que la donzella l'havia vençut. La santa va cobrar un gran coratge i va entendre que si havia vençut el dimoni també podria vèncer Olibri.

Després el prefecte la va fer portar a la seva presència i va intentar que oferís sacrificis als déus falsos, negant-se Margalida, Olibri va manar als botxins que martiritzassin la santa cremant-la amb teies enceses, després de cremar el cos, blanquíssim i ple de ferides, de la tendra donzella l'aficaren dins una gran alfàbia plena d'aigua freda, per tal

d'augmentar el suplici, i en aquell mateix instant la terra va tremolar, l'alfàbia es va esboïnar i la santa en va sortir sana i estalvi. D'una immensa multitud de gent que contemplà el prodigi, diuen que es varen convertir al cristianisme unes cinc mil persones. Temeròs el prefecte de les multitudinàries conversions, va fer matar els nous cristians i ordenà que tallassin el coll a Margalida. La santa, va demanar que li concedissin un moment que va aprofitar per encomanar la seva ànima a Déu i pregar pels seus perseguidors i per a tots els que en el futur es recordassin d'ella; després va dir que les dones embarassades si de cas en el moment de parir el part fos difícil, que tot aniria bé si s'encomanaven a ella.

Aleshores es va sentir una veu procedent del cel que deïa: "Margalida, totes les teves peticions han estat escoltades".

La santa donzella es va dirigir després al botxí i li digué:

-Germà, agafa la teva espasa i mata'm.

Així ho va fer el botxí tallant el coll a la santa. Era un dia 17 de juliol.

Aquesta és la vida que contenen de la nostra patrona Santa Margalida i el motiu pel qual la representen amb la palma del martiri, que té més que merescuda, i que la contemplem trepitjant el coll a un drac feroç, vençut als seus peus per la força de la creu.



**LIMPIEZAS URBANAS  
DE MALLORCA, S.A.**

C/. Juan Monjo March, 42  
Tels. 52 30 07 - 52 35 92

SANTA MARGALIDA

## **FERRETERIA & DROGUERIA**



PLAÇA S'ABEURADOR, 10  
TEL - FAX 52 34 75  
SANTA MARGALIDA

ISABEL GARAU, 27-B  
TEL. 85 05 24  
C'AN PICAFORT



Ctra. Vella de Bunyola, 29  
Tels. 75 68 35 - 36 - 37 - 38  
07009 Palma de Mallorca

**Dra. Magdalena Bennasar Mojer**  
TOCOLOGIA - GINECOLOGIA

CLINICA PLANAS, S.A.  
C/. Menorca, 3  
Tels. 73 03 45/46 - 73 88 43/44  
07011 PALMA DE MALLORCA

C/. Fadrins, 28 - 1.º  
Tel. 86 20 92  
07420 SA POBLA

# Ciència per a tots

Per: Joan Cladera

## Trons i Llamps.

**E**l llamp és un fenomen meteorològic produït per la descàrrega d'energia elèctrica entre dos núvols o entre un núvol i la terra. Aquest fenomen presenta dues manifestacions que es produeixen simultàniament: una acústica en forma d'esclafit, el tro, i una altra lluminosa en forma d'espurna, o el llampec. L'electricitat atmosfèrica s'origina quan l'aire es troba violentament agitat i el seu vapor d'aigua es condensa ràpidament.

Tenint en compte que hi ha diverses teories sobre la naturalesa dels llamps, la més acceptada actualment és el fet de que quan la humitat condensada atravesa un corrent d'aire ascendent, les gotes grosses adquireixen càrrega positiva i les petites càrrega negativa. D'aquesta manera quan les gotes grosses arriben a agafar suficient tensió de caiguda es descomponen: els fragments majors, amb càrrega positiva, continuen caiguent, mentre que els petits, amb càrrega negativa, són arrossegats de bell nou cap amunt per els corrents d'aire.

El llamp i el tro van seguits quasi sempre per un intens xàfec. En un núvol tempestuós es pot produir un sobtat augment de la velocitat de condensació: les gotes augmenten de tamany i és quan salta l'espurna elèctrica. Els intervals de temps entre l'observació del llamp i l'audició del tro depèn de la velocitat de l'aire: La del llamp és de 300.000 Km./s. i la del tro és de 340 m/s. La relació de velocitat llum-so permet determinar, més o menys, la distància a la que s'ha produït la resplendor del llamp, això tenint en compte que la llum és pràcticament instantània i que el so recorre un quilòmetre (exactament 1020 metres) cada 3 segons. L'interval de temps entre el llamp i el tro no sol excedir de 70 o 80 segons, ja que el so experimenta una refracció horitzontal quan travessa l'atmosfera; és a dir, l'ona sonora tendeix a separar-se de la terra i, per això, rares vegades se sent a distàncies superiors als 25

quilòmetres. L'aire que es troba en mig dels dos punts en que salta l'espurna actua com a dielèctric, però quan la diferència de potencial és considerable la resistència cedeix i es produeix la descàrrega elèctrica. Aquesta descàrrega és la que, quan s'obri camí a través de l'atmosfera, escalfa de manera instantània les partícules que teoba al seu pas, provocant una gran compressió (augment sobtat de la pressió) i una violenta expansió, produint així el que coneixem amb el nom de tro.

Podem distingir 3 classes diferents de llamps: en ziga-zaga, difusos i globulars. Els dos primers són els més perillosos i destructors. Els globulars, d'origen desconegut, són rars i aparèixen en forma de globus igni (bolla de foc) de 30 a 60 cm. de diàmetre que es dissipen o roden quan arriben a la terra i fan explosió quan xoquen amb algun objecte. Quan el llamp cau a terra, el seu poder destructor actua segons la conductivitat de l'objecte afectat. En els metalls, en general, a penes experimenta cap efecte. En la majoria dels casos, fins i tot en conductors prims, suporten la descàrrega sense fondre-se, excepte si penetre dins el metall. Quan el llamp incideix sobre materials aïllants o dielèctrics pot arribar a adquirir caràcter explosiu i els danys són considerables. Els danys solen esser sempre més importants abans de la pluja, ja que quan els objectes es banyen la descàrrega recorre la part exterior de l'aigua i disminueixen els efectes destructius. Pot passar també que el corrent elèctric provoque la descomposició en matèries gassoses: l'hidrogen augmenta el seu volum quan passa a l'estat gasós; aquest sobtat augment de volum pot explicar el caràcter explosiu del llamp.

Un llamp normal pot arribar als 3 quilòmetres de llargària i descarregar entre 20 i 50 milions de volts i un corrent elèctric de desenes de milers d'ampers. Aquestes xifres poden arribar a ser bastant signifi-

catives si pensam que amb l'energia que genera un llamp es podria mantenir energèticament una ciutat com Nova York, durant uns anys; desgraciadament avui encara no s'ha trobat el sistema per poder-ho fer.

Per a la protecció d'edificis s'utilitza el parallamps com únic sistema eficaç contra aquest tipus de fenomen. Aquest artillugi fou inventat pel científic nordamericà, Benjamin Franklin, cap al 1753, i avui en dia encara segueix essent el sistema més efectiu que es coneix. Consisteix en una barnilla de metall no corrosiu acabada en una o diverses puntes destinades a rebre la descàrrega elèctrica i s'instal·la en la part més elevada de l'edifici o lloc a protegir. Un cable de coure (el més utilitzat) enllaça la barnilla del parallamps a terra. L'espessor del cable no ha de ser inferior a 1'3 mil·límetres si és de coure, o de 0'2 mil·límetres si és d'acer galvanitzat. D'aquesta manera quan el llamp cau sobre el parallamps és conduït pel cable fins a terra, que és on l'electricitat es dissipa i es perd sense causar cap tipus de dany.

Quan es genera una descàrrega elèctrica entre un núvol i la terra, el llamp es dirigeix sempre al punt més elevat de la zona, sigui un arbre, un edifici o una elevació del terreny. En el transcurs d'una tormenta cal prendre una sèrie de precaucions que mai no serà de més saber: romandre, si és possible, a l'interior de les cases, a llocs secs i lluny dels objectes metàl·lics; si ens trobam al camp hem de mirar d'allunyar-nos d'arbres solitaris, porxos de petit tamany i aïllats, tanques de filferro, cims de turons, etc. s'ha d'intentar trobar refugi a llocs com coves, depressió del terreny, valls, etc. Cal saber que un cotxe actua com un eficaç parallamps, ja que la descàrrega recorre l'exterior de l'estructura metàl·lica i s'escapa cap a terra pel metall de les llantes de les rodes.



## Obra Cultural Balear



### II Diada Popular

Unes 36 persones de la Vila pertanyents a l'Obra Cultural Balear i al grup escolta "El Turó del Drac" varen acudir a la Plaça Major de Palma, el dissabte dia 18 de maig, per tal de prendre part, juntament amb molts milers de persones, a la "II Diada Popular per la Llengua, la Cultura, la Identitat i el País". Entre tots, 36 margalidans també ajudarem a la formació del mosaic humà, reclamant per a les Balears el dret de ser una Comunitat Històrica. Prop de nosaltres hi vérem l'expressident, aleshores President de la Comunitat Autònoma, Cristòfol Soler i alguns dels seus consellers.

### Un costum antic

El diumenge dia 25 de maig, una trentena de socis de l'Obra Cultural acudiren a una tosa d'ovelles, convidats a una finca particular, iniciativa a la qual volguérem donar suport tota vegada que la feina de tondre amb estisores és una pràctica que

s'està perdent entre la gent de foravila, a causa que ja no hi ha massa tonedors que en sàpiguin. Pensam que és fa necessari conservar, sempre que sigui possible, els costums que formen part de la nostra identitat i de la nostra cultura. La diada va resultar entretinguda i agradable.



### Excursions

Continua l'activitat excursionista dels joves de la nostra delegació, activitat que s'interromprà en els mesos de calor més forta i es té pensat començar-la de bell nou passades les festes de la Beata. Com a despedida s'ha organitzat una excursió a Cabrera de la qual se'n ha donat informació als socis mitjançant una carta.

### Activitats properes

Per a les festes de Santa Margalida s'ha pensat efectuar, com ja ho férem per la Beata de l'any passat, una diada de netetja de la vorera de mar, des de Son Bauló fins a Son Real. Els detalls d'organització es comunicaran oportunament i voldríem que vos animàssiu a prendre part a aquesta iniciativa que contribueix a fer més atractiu el nostre terme, tant pels visitants com per a nosaltres mateixos.



# BANCA MARCH

Passeig des Pouàs, 1 - 07450 SANTA MARGALIDA

# Un lloc per a les plantes

Per: Maciana Garau

**P**areix que era l'altre dia quan vos anunciava l'arribada de l'estiu 95 i ja hi tornam esser, ja hem arribat, ja hi som a l'estiu del 96.

Com cada temporada la calor del sol augmenta, la gent es prepara per a l'arribada de l'estiu, els jardins necessiten una repassada immediata, s'ha de canviar la tristor que porten i li hem de donar una pinzellada de verdor, de color, de vida, i això només ho sap fer la primavera.

Per a totes aquelles persones que estan disposades a posar-se en feina, en aquest fascicle les donaré una sèrie de consells per si volen sembrar una de les plantes més típiques que poden trobar als corral, a les jardineres, dins cossiols i als jardins: parlarem del PELARGONIUM, més conegut entre nosaltres per gerani.

No és gens estrany que el gerani sigui una de les plantes de casa més apreciades degut a la facilitat que té de multiplicar-se i perquè és bo de cuidar. Té un llarg període de floració i les seves flors son grosses i molt vistoses. La família del pelargonium conté moltes espècies diferents, però la més corrent és la que veim per casa. Pot florir quasi tot l'any, si està devora una finestra solejada a 12°C o més.

Mantengui el compost més bé sec, degut a que l'excés d'aigua es el pitjor enemic dels geranis.

Hi ha molts de tipus de fulla diferent, aquí n'hi ha una sèrie:

- "Marechal Mac Mahon"; voreres verdes i centre marró.

- "Distinction"; principalment verda i una tireta enrevoltant marró.

- "Caroline Schmidt"; blanca per les voreres i verda enmig

- "Verona"; totalment groguenca



- "Black Cox"; tota verda amb taques molt pàl·lides marronoses

- "Mrs Henry Cox"; voreres exteriors grogues, seguida d'esquitxos marrons i vermells, amb el cor pràcticament verd

- "Happy Thought"; voreres exteriors verdes i centre blanc.

- "Mrs Pollock"; principalment verda amb les voreres que miren a l'exterior de color ocre.

## SECRETS DE L' EXIT

Temperatura: Calor normal i nits fredes, no menys de 7 °C a l'hivern

Llum: La màxima possible. Necessita sol directe.

Aigua: Regar a fons i després deixar secar moderadament el compost. Eviti l'excés d'aigua. Reduir-la a l'hivern. el compost a penes ha d'estar humit si la planta té flor.

Canvi de cossiols: Si troba que fa falta, el canviï a la primavera.

## PROBLEMES ESPECIALS

### Fulles inferiors grogues

Causes: si estan fermes, o estan resseques amb les voreres cremades, és manca

d'aigua. Si les fulles es mustiquen o es podreixen, és per excés d'aigua. En aquests casos hi ha perill que li caiguin les fulles.

### Voreres de les fulles vermel·lotes

Causes: Temperatura massa baixa. Retirar-la de la finestra les nits gelades.

### Ennegriment de la base del tronc

Causes: Malaltia, Destruïx la part infectada, després utilitzi el compost estèril i eviti l'excés d'aigua.

### Vegetació esllanguida, pèrdua de les fulles inferiors.

Causes: Manca de llum. No s'han de conrear a l'ombra.

### Verdet gris damunt les fulles

Causes: Botritis, afavorida per la humitat de l'aire. Infecciosa, destruir les fulles malaltes, i tractar-la, augmenti la ventilació i redueixi el regu.

### Absència de flors.

Causes: Si la planta està sana, el més normal és que tenguí excés de calor a l'hivern.

### Insectes

Causes: La mosca blanca, el poi i el mildeu poden causar greus problemes.

Quan la seva planta presenti qualsevol d'aquests símptomes, acudexi ràpidament a la seva Floristeria, d'aquesta manera evitarà que altres plantes que estiguin al seu voltant també puguin tenir malalties i aquestes acabin en la vida de la seva planta.

## MESON - RESTAURANTE



S'ALQUERIA ofereix els seus serveis de *cocina mallorquina y nacional*  
-MENU, y a la carta-

**TODOS LOS DIAS**

excepte lunes por descanso del personal.

LOCAL CLIMATIZADO

Informes y reservas: **Tel. 52 37 11**

Ctra. Sta Margalida - Ca'n Picafort, Km. 2,5 - Tel. 52 37 11 - STA. MARGALIDA - (Parking Propio)

**BODAS - BANQUETES - COMUNIONES - CONVENCIONES**



**Òptica Santa Margalida**

Passeig d'es Povàs, 25  
Tel. 52 39 22  
07450 SANTA MARGALIDA

**Òptica Ca'n Picafort**

Passeig Colón, 92  
Tel. 85 15 36  
07458 CA'N PICAFORT

**BAR**

**Ca'n Maco**

Pl. Abeurador, 5 - Tel. 52 32 23



**AUTOESCOLA  
SANTA MARGALIDA**

C/. Joan Monjo March, 38  
07450 STA. MARGALIDA

Telf.: 52 34 98  
85 14 82



**Magatzem  
distribuidor a  
Balears**

**Conserves de Peix, Vegetal  
i Peix Salat**

Especialitats:  
Anxoves del Cantàbric "El Velero" i "Rezumar"  
Bacallà importació d'Islàndia

C/. Joan Muntaner Bujosa, 29 C  
Tel/Fax 73 38 44

Ciutat de Mallorca



# Esport margalidà

Quan parlem d'esport a la nostra Vila, desgraciadament, sols podem fer-ho de futbol i d'en Toni Tauler, altres esports tenen poc ressò dins el nostre poble i la veritat és que poc es fa per promocionar-los. Fa uns anys hi va haver uns intents amb el muntatge d'un campus de basquet, però ja sigui perquè semblava massa ambiciós o per altres causes, la veritat és que ni ha tingut continuïtat ni tampoc ha donat cap casta de fruit.

I com que d'en Toni Tauler en parlarem no fa massa, obligat és fer-ho del futbol. Pensam que podem estar satisfets del que s'ha aconseguit en aquest tipus d'esport, gràcies a l'esforç d'una sèrie de persones, pares i al.lots, amb una ajuda de part de l'ajuntament. Tots els equips que entraren en competició feren un paper més que digne començant per juvenils, cadetes, infantils, alevins i acabant pels benjamins, sense deixar de banda l'equip de



les nines que va començar aquesta temporada passada i que, segons ens han dit, tindrà continuïtat.

Els juvenils han pujat de categoria, per tant jugaran a segona, després d'una campanya lluitant pel primer lloc de la classificació. I el que sí és una notícia important és que, després d'un bon grapat d'anys tornarem a tenir un equip a Tercera Regional. Amb

paraules del president, Joan Gelabert, ja està fixat l'entrenador i a partir d'aquí, comptant amb els jugadors que acaben de juvenils, repescant-ne alguns que aquests anys passats jugaven a fora poble, i alguns més que es mirarà d'aconseguir, hi ha esperança de fer un equip que pugui representar Santa Margalida a la competició i a la vegada donar sortida als al.lots que per l'edat vagin pujant i que puguin defensar l'equip del seu poble.

Per recompensar els jugadors d'aquest any passat i per donar l'arrencada a la temporada que ve, el dia 5 de juliol hi haurà un sopar al Bar Arachu, per a tots els que hi vulguin assistir i donar suport a l'empresa de formar els nostres joves a la pràctica de l'esport. L'esforç del grapat de persones que s'han posat al davant en la tasca mereix l'ajuda de tots.

**Redacció**

## PINSAMA S.L.

- \*PINTURES EN GENERAL
- \*GOTELET
- \*PICAT
- \*REVESTIMENTS  
(Interiors Façanes)
- \*DECORACIÓ D'INTERIORS
- \*LACATS
- \*VERNISSATS EN GENERAL

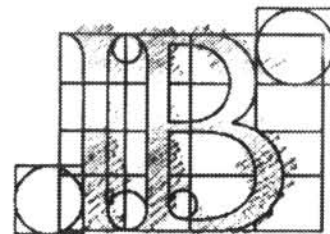
C/. Indústria, 2  
Tel. 52 30 52 - Tel. Part. 52 37 86  
SANTA MARGALIDA



**HERTORRES, S.L.**  
CONSTRUCCIONS

C/. Lluna, 2  
07450 STA. MARGALIDA

Tels. 52 31 03  
52 32 89  
52 30 36



**Illes Balears**  
Projecte De País



GOVERN BALEAR  
Consell Assessor de Radio Televisió  
Española a les Illes Balears

amb el suport de:



CONSEJO ASesor de Radio Televisión  
ESPANOLA a las Illes Balears

Comunicació al servei del nostre poble

# Moviment Parroquial

## Baptismes

Abril, 21: Catalina Miralles i Barceló.  
 Abril, 21: Josep Maria Castillo Mejías.  
 Juny, 1: Margalida Dalmau i Pastor.  
 Juny, 16: Antoni Rosselló i Roig.  
 Juny, 16: Josep Calafat i Estelrich.  
 Juny, 16: Josep Lluís Morey i Femenia.  
 Juny, 16: M<sup>a</sup> Victòria Payeras i Perelló.

## Noces

Febrer, 24: Salvador Soberats i Gamundí amb M<sup>a</sup> Magdalena Crespí i Alemany.  
 Març, 9: Miquel Àngel Tous i Calafat amb Antònia Cifre i Amengual.  
 Abril, 20: Pere Castelló i Bergas amb Catalina Massanet i Avellà.

## Defuncions:

Febrer, 24: Maria Serra i Perelló (Torretes) de 84 anys.  
 Febrer, 25: Jaume Marimón i Serra (Marimon) de 72 anys.  
 Febrer, 27: Pere Estelrich i Llull (Merro) de 66 anys.  
 Març, 8: Bernat Morey i Llinàs (Morey) de 78 anys.

Març, 10: Francisca Roig i Massanet (Costitxera) de 68 anys.  
 Març, 11: Antònia Quetglas i Fluxà (Gramet) de 98 anys.  
 Març, 12: Apolònia Amengual Mas (Moragues) de 73 anys.  
 Març, 17: Maria Monjo i Flò (Silis) de 81 anys.  
 Març, 19: Andreu Avellà Molinas (Vellà) de 85 anys.  
 Març, 20: Miquel Sabater i Llompart (Sabater) de 59 anys.  
 Març, 28: Gabriel Font i Capó (Bosco) de 87 anys.  
 Març, 31: Miquel Massanet i Cifre (Branca) de 62 anys.  
 Abril, 6: Mateu Rosselló i March (Cocou) de 73 anys.  
 Abril, 6: Magdalena Barceló i Gual (Rovada) de 81 anys.  
 Abril, 11: Martí Cifre i Monjo (Lluc) de 82 anys.  
 Abril, 22: Maciana Estelrich Ferriol (Merra) de 84 anys.  
 Abril, 29: Maria Rosselló i Amengual (Ramis) de 71 anys.

Maig, 1: Margalida Pastor i Font (Font) de 88 anys.  
 Maig, 1: Simó Borràs i Gayà (Rubí) de 70 anys.  
 Maig, 4: Josep Fornés i Monjo (Manento) de 79 anys.  
 Maig, 7: Llorenç Juan i Pascual (De sa Teulada) de 87 anys.  
 Maig, 10: Margalida Roig i Muntaner (de Vernissa) de 92 anys.  
 Maig, 15: Joan Rosselló i Ramis (Cocou) de 82 anys.  
 Maig, 17: Maria Santandreu i Grau (Capeta) de 81 anys.  
 Maig, 25: Magdalena Moll i Bibiloni (Moll) de 81 anys.  
 Maig, 27: Fancisca Aina Alzamora i Massanet (Cuixa) de 97 anys.  
 Maig, 29: Guillem Pastor i Gayà (Foc) de 66 anys.  
 Juny, 5: Margalida Batle i Massanet (Pitxec) de 68 anys.  
 Juny, 6: Bartomeu Mora i Reus (Mora) de 81 anys.  
 Juny, 7: Gabriel Riera i Pont (Menut) de 87 anys.



**AUNTAMENT DE  
 SANTA  
 MARGALIDA**

## TELÈFONS D'INTERES

AJUNTAMENT DE SANTA MARGALIDA	52-30-30 // 52-30-50 // 52-31-08
FAX AJUNTAMENT STA. MARGALIDA	52-37-77
FAX CA'N PICAFORT	85-18-36
CENTRE AMBULATORI S. MARGALIDA	52-39-42
C. PICAFORT	85-10-75
AMBULÀNCIA.....	52-30-30 52-30-50
JUTJAT.....	52-38-95
BIBLIOTECA SANTA MARGALIDA.....	52-38-95
POLICIA LOCAL SANTA MARGALIDA	52-30-30
C. PICAFORT	85-03-10
CASA DE CULTURA.....	52-38-95
LLAR DELS PADRINS.....	52-39-42
GUARDIA CIVIL STA. MARGALIDA....	52-30-22
CA'N PICAFORT	85-04-18
FARMACIA MARIA R. PUJADAS.....	52-34-89
SEBASTIÀ BUADES	85-09-86
MAGDALENA JUAN	85-04-00
PARRÒQUIA SANTA MARGALIDA.....	52-31-19
CA'N PICAFORT	85-01-15
COL.LEGI ELEONOR BOSCH.....	52-34-31
GRADUADA	52-32-94
VORA MAR	85-08-06
CORREUS SANTA MARGALIDA.....	52-32-17
CA'N PICAFORT	85-11-36
"LIMPIEZAS URBANAS DE MALLORCA"	52-30-07
MONGES AGUSTINES S. MARGALIDA	52-31-15
MONGES AGUSTINES C. PICAFORT	85-03-45
FUNERÀRIA.....	52-32-81
GESA AVERIES (Sector Inca).....	88-00-77



El nou Hospital  
General de Muro,  
posa al seu abast  
un servei sanitari

amb la més alta capacitat  
tècnica i humana, gràcies  
a la incorporació de  
la Clínica Juaneda i  
la Clínica Rotger.

Totes dues han ajuntat  
la seva experiència en  
un gran projecte en favor  
de la salut i en benefici de  
toda la població de la zona  
Nord de Mallorca,  
necessitada de la millor  
atenció mèdica.

# Des d'ara

## *l'Hospital General de Muro*

### *compta amb l'experta*

### *atenció sanitària de*

i



NIMBUS COMUNICACIÓN



Per la seva excel·lent  
ubicació, l'hospital disposa  
d'un fàcil i ràpid accés,  
que li permet atendre de  
manera immediata, totes  
les urgències, durant  
les 24 hores del dia.

**+HGM** Hospital General de Muro

Tel. 89 19 00

Veler, s/n Urbanització Las Gaviotas  
07408 Platja de Muro. Fax: 89 23 52  
BADIA D'ALCÚDIA, MALLORCA.



# **Al seu servici amb totes les nostres energies**

